

COP-ların Azərbaycan zirvəsi

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) Azərbaycanca keçirilməsi qərarı dünyanın ölkəmizə etimadının, etibarının göstəricisi, beynəlxalq aləmdə qazandıqı hörmət və nüfuzun dəyərlandırılması idi. Ölkəmiz COP29-də bir çox möhtəşəm tədbirə evsahibliyi etməklə də dünyada yüksək imic qazanmışdı. COP29 kimi genişmiqyaslı bir tədbirin keçirilməsi üçün məhz Azərbaycanın seçilməsinin başlıca səbəblərindən biri həm də enerji keçidi sahəsindəki fəaliyyətimiz, hamıya böllü olan "yaşıl gündəliyi" imiz idi.

Azərbaycan COP29-a doğru addım-addım, lakin uzadıqgörünməklə, inamla, məqsəd aydınlığı ilə gəlmişdi.

Dünyada az olkə var ki, öz enerji təhlükəsizliyini tam şəkildə özü həll etmiş olsun. Prezident İlham Əliyevin çıxışlarının birində dedi ki: "Azərbaycanda ümumi iqtisadi artımdan danışarkən, biz enerji təhlükəsizliyi məsələsinə toxunmalıyıq. Bu gün Azərbaycan öz enerji təhlükəsizliyini 100 faiz təmin edir və bir çox digər ölkələrin, o cümlədən Avropa İttifaqının üzvlərinin də enerji təhlükəsizliyini təmin edir. Biz neft, qaz, elektrik

enerjisi, neft-kimyə məhsulları ixrac edirik. Bizim planlarımıza qazın, elektrik enerjisinin və neft-kimyə məhsullarının ixracını böyük həcmdə artırmaq daxildir.

Azərbaycan buna, dövlətimizin başçısının sözü ilə ifadə etsək, Tanrının bizə vəsilsə etdiyi, pay verdiyi enerji resursları ilə, neft, qaz sahəsində global layihələr həyata keçirməklə nail olmuşuq. Bununla yanaşı, yanacaq enerjisindən əldə olunan gəlirlərdən səmərəli istifadə ilə digər sahələri də inkişaf etdirmişik. Bir sözlə, ölkəmizdə neft kapitalı insan kapitalına çevrilib. Çoxsaylı və sanballı ekoloji layihələr də həyata keçirilib ki, bunlara da sərf olunan xərclər təbii ki, neftin və qazın satışından əldə edilən vəsaitləndir. Bütün bunlarla yanaşı, biz xeyli vaxtdır "yaşıl enerji"yə geniş meydan vermək üzərində düşünür və işləyirik. Bu sahədə artıq uğurlu start götürülüb və layihələr gerçəkləşdirilib.

Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında" 29 may 2019-cu il tarixli sərəncamı ilə verilmiş tapşırıqların icrasının təmin edilməsi məqsədilə ölkədə bərpaulunan enerji sahəsində yeni istehsal gücləri

nin yaradılması və sahəyə özəl, o cümlədən xarici investisiyaların cəlb edilməsi istiqamətində Dünya Bankı Qrupuna daxil olan Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası ilə "Azərbaycanda dənizdə külək enerjisinin inkişafı üzrə yol xəritəsi" hazırlanıb.

"Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişaf dair Milli Prioritetlər"də bölmələrdən biri məhz "Təmiz ətraf mühit və "yaşıl artım" ölkəsi" adlanır. Həmin sənəddə deyilir ki, global iqlim dəyişikliklərinin miqyasını nəzərə alaraq ekoloji təmiz texnologiyaların tətbiqinə əhəmiyyətli yer verilməli, təmiz enerji mənbələrindən istifadə, tullantıların təkrar emalı və çirklənmiş ərazilərin bərpası təşviq edilməlidir. Bu, istilik effekti yaradan qaz emissiyasının beynəlxalq normalalara uyğun səviyyədə saxlanılması istiqamətində göstərilən səylərə mühüm töhfə olacaqdır.

Ölkənin perspektiv iqtisadi inkişafı ilə bərabər ətraf mühitin sağlamlaşdırılması, yaşlıların sürətli bərpası və artırılması, su ehtiyatlarından və dayanıqlı enerji mənbələrindən səmərəli istifadə təmin edilməlidir. Bu prioritet daxilində strateji dövrdə iki məqsədin effektiv reallaşdırılmasına nail olunmalıdır. Bunlardan biri yüksəkkeyfiyyətli ekoloji mühit, digəri "yaşıl enerji" məkanidir.

Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2025-ci il yanvarın 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması və müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının ehtiyata buraxılması haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 26-cı bəndini rəhbər tutaraq, "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 12.3-cü və 40.1-ci maddələrinə əsasən və Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrini şəxsi heyətlə kompleksləşdirmək məqsədilə qərara alınır:

1. 2007-ci ildə doğulmuş və çağırış günündə (həmin gün də daxil olmaqla) 18 yaşa tamam olmuş, habelə 1990-2006-cı illərdə doğulmuş, yaş 35-dək olan, Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində müddətli həqiqi hərbi xidmət keçməmiş, müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan möhlət hüququ olmayan və ya müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan

azad edilməmiş Azərbaycan Respublikası vətəndaşları 2025-ci il yanvarın 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılsınlar.

2. "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 38.1.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş xidmət müddətini keçmiş müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçuları 2025-ci il yanvarın 1-dən 30-dək ehtiyata buraxılsınlar.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamın icrası üçün qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş tədbirləri görsün.

*İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti*

Bakı şəhəri, 23 noyabr 2024-cü il

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Qərbi Azərbaycana Qayıdış üzrə Təşəbbüs Qrupunun Bəyanatı

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Qərbi Azərbaycan məsələsi və uydurma "Qərbi Ermənistan" anlayışı arasında paralel aparmaq cəhdi qəbul edilməzdir.

Qərbi Azərbaycan məsələsi etnik təmizləməyə məruz qalmış azərbaycanlıların Ermənistanı dinc, təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə qayıdışına xidmət edən insan hüquqları mövzudur. "Qərbi Ermənistan" ifadəsi isə Ermənistanın konstitusiyası və digər əsas sənədlərində və siyasi addımlarında öz əksini tapmış ərazi iddiasıdır.

Baş nazirin ən azı sözdə uydurma "Qərbi Ermənistan" anlayışını sual altına alması, "mifik Ermənistan"dan real Ermənistanı keçmək"

barədə bəyanatları, əslində, çoxdan atılmalı olan addımlardır. Lakin bu, etnik təmizləməyə məruz qalmış qərbi azərbaycanlıların sülh yolu ilə öz evlərinə qayıtmaq hüququ hesabına başa gəlməməlidir.

Bizim insan hüquqlarına əsaslanan haqq işimizi ərazi iddiası ilə müqayisə etmək yolverilməzdir. Bir daha xatırladaq ki, Qərbi Azərbaycan İcması döförlə Ermənistan hökumətinə müraciət edərək, qərbi azərbaycanlıların qayıdışı ilə bağlı beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə, o cümlədən dövlətlərin ərazi bütövlüyü və suverenliyinə tam riayət olunmaqla dialoq başlatmağı təklif etmişdir. Lakin Ermənistan bu çağırışlara məhəl qoymamış və qəsdən icmanın fəaliyyətini özünü ərazi bütövlüyünə təhdid kimi təhrif etmişdir.

Baş nazir Paşinyan belə yanlış müqayisələr aparmaq əvəzinə, icmanın dialoq çağırışlarına cavab verməli, qərbi azərbaycanlıların təhlükəsiz və ləyaqətli qayıdışını təmin etməli, Ermənistanın konstitusiyası və digər sənədlərdən Azərbaycana və digər qonşu dövlətlərə qarşı ərazi iddialarını dərhal və qeydsiz çıxarmaq üzərində işləməli və təhlükəli militarizasiya siyasətinə son qoymalıdır.

COP29 Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda daha bir uğuru oldu

Bu gün Azərbaycanın müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələri bizə müxtəlif qitələrin ölkələri arasında körpülər salmaq və onları gücləndirmək, eləcə də həmrəyliyi möhkəmləndirmək imkanını yaradır. Dövlət başçısı Liderlər Sammitindəki çıxışında bu məsələni ön çəkərək demişdir: "Azərbaycan Şimal ilə Cənub, Qərbi ilə Şərqi qovuşduğu ölkədir və bu, təkə coğrafiya ilə bağlı deyil. Biz müxtəlif beynəlxalq iştirakçılar arasında siyasi, mədəni, enerji, ticari və nəqliyyat körpülərini sala bilərik. Azərbaycanın başladığı meqalayihələr artıq Avrasiyanın enerji və daşımalar yollarını dəyişib və məhsuldar, çoxtərəfli əməkdaşlıq formatının qurulması ilə nəticələnib".

İqlim fəalları inkişaf etmiş ölkələri maliyyə vədinə əməl etməyə çağırıblar

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) keçirilən məkanda noyabrın 23-də iqlim fəalları növbəti etiraz aksiyası keçirib.

COP29 məkanında daha bir aksiya keçirilib

Bakıda BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) keçirilən məkanda noyabrın 23-də daha bir etiraz aksiyası olub.

COP29 nümunəvi təşkilatçılıqla, əhəmiyyətli müzakirələrlə yadda qaldı

Ölkəmiz həm yerləşdiyi məkən, həm gündən-günə yüksələn nüfuzu, həm də bütün sahələrdə həyata keçirdiyi əhəmiyyətli fəaliyyəti ilə diqqət mərkəzindədir. Dövlətimizin başçısı Liderlər Sammitində çıxışında qeyd etdi ki, Azərbaycan Şimal ilə Cənub, Qərbi ilə Şərqi qovuşduğu ölkədir və bu, təkə coğrafiya ilə bağlı deyil. "Biz müxtəlif beynəlxalq iştirakçılar arasında siyasi, mədəni, enerji, ticari və nəqliyyat körpülərini sala bilərik. Azərbaycanın başladığı meqalayihələr artıq Avrasiyanın enerji və daşımalar yollarını dəyişib və məhsuldar, çoxtərəfli əməkdaşlıq formatının qurulması ilə nəticələnib".

COP29
Baku
Azerbaijan

Sumqayıt şəhərinin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni həyatında xidmətləri olan şəxslərin təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq, Sumqayıt şəhərinin 75 illiyi münasibətilə **qərara alıram**:

Sumqayıt şəhərinin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni həyatında xidmətləri olan aşağıdakı şəxslər təltif edilsinlər:

3-cü dərəcəli "Əmək" ordeni ilə

İsmayilov Ramiz Abuzər oğlu
İsmiyev Cümşüd Rüstəm oğlu
Sadıxov Rauf İzzət oğlu

"Tərəqqi" medalı ilə

Ağayev Fuad Gülbala oğlu
Babayev Eldəniz Mirzə oğlu
Eminov Şirvan Ələkbər oğlu

Eyvazov Eyvaz Barat oğlu
Əfəndiyev Rahib Vaqif oğlu
Əhmədova Xəvər Məmməd qızı
Hüseynov Ramiz Ağəli oğlu
İmranov Ayaz İmran oğlu
Qasımov Əyyar Zəki oğlu
Quliyeva Sevinc Mövlud qızı
Müzəffərova Üliyyə Baba qızı
Rəcəbli Fərhad İzzət oğlu
Saydumov Tofiq Saydum oğlu
Süleymanov Mübariz Rəfael oğlu
Şahbazov Akif Səfər oğlu.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 23 noyabr 2024-cü il

Elektrik enerjisi və su təchizatı sahələrində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi və bununla əlaqədar bəzi məsələlərin tənzimlənməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, elektrik enerjisi və su təchizatı sahələrində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:
1.1. Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Energetika Agentliyinin funksiyalarının aidiyyəti üzrə "Azərnerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə və "Azərişiq" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə ötürülməsinin təmin edilməsi ilə bağlı bir ay müddətində zəruri tədbirlər görsün;
1.2. bu Fərmanın 1.1-ci bəndi və 2-ci hissəsi nəzərə alınmaqla, normativ hüquqi aktların təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.3. bu Fərmanın 1.1-ci bəndinə və 2-ci hissəsinə uyğun olaraq, müvafiq səlahiyyətlərin aidiyyəti dövlət orqanlarına (qurumlarına) ötürülməsi ilə əlaqədar dövlət əmlakı ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;
1.4. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. "Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 17 noyabr tarixli 2356 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2023, № 11, maddə 1510 (Cild I); 2024, № 7, maddə 821) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 6.2-ci və 6.3-cü bəndlərə "Mingoçevir" sözündən sonra ", Naxçıvan" sözü əlavə edilsin;

2.2. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi haqqında Əsasnamə"nin 5-ci hissəsi üzrə:

2.2.1. 5.1-ci bənddən ", habelə Naxçıvan Muxtar Respublikasının müvafiq dövlət orqanı (qurumu)" sözləri çıxarılsın;

2.2.2. 5.8-ci bənddən ", Naxçıvan Muxtar Respublikasının müvafiq dövlət orqanının (qurumunun) rəhbərindən" sözləri çıxarılsın.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 23 noyabr 2024-cü il

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 490

QƏRAR

Bakı şəhəri, 21 noyabr 2024-cü il

"Digər dövlətdə qeydiyyatda olan istismarçılar tərəfindən istismar edilən hava gəmilərinə uçuşların təhlükəsizliyi ilə bağlı nəzarətin həyata keçirilməsi Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Aviasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 22 dekabr tarixli 1058-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 15 fevral tarixli 1 nömrəli Fərmanının 2.3.19-cu yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

"Digər dövlətdə qeydiyyatda olan istismarçılar tərəfindən istismar edilən hava gəmilərinə uçuşların təhlükəsizliyi ilə bağlı nəzarətin həyata keçirilməsi Qaydası" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Qərarın əlavəsi ilə www.azerbaijan-news.az və nk.gov.az saytında tanışıla bilərsiniz.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 491

QƏRAR

Bakı şəhəri, 22 noyabr 2024-cü il

"Azərbaycan Respublikasında sektorlar üzrə strateji planların hazırlanması Qaydası"nın təsdiq edilməsi və "Azərbaycan Respublikasında büdcə təşkilatlarının sektor strateji planlarının hazırlanması Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 28 dekabr tarixli 571 nömrəli Qərarının ləğv edilməsi barədə

"Ortamüddətli xərclər çərçivəsinin tətbiqi, proqram və nəticəəsaslı büdcə mexanizminə keçid islahatlarının genişləndirilməsi və bundan irəli gələn bəzi məsələlərin tənzimlənməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 3 may tarixli 54 nömrəli Fərmanının 3.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. "Azərbaycan Respublikasında sektorlar üzrə strateji planların hazırlanması Qaydası" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. "Azərbaycan Respublikasında büdcə təşkilatlarının sektor strateji planlarının hazırlanması Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 28 dekabr tarixli 571 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 12 (II kitab), maddə 2761 (Cild I)) ləğv edilsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi:

3.1. bu Qərarın tətbiqi ilə bağlı müvafiq sektorlar üzrə aparıcı qurumların sektorlar üzrə strateji planlarının, habelə həmin sektorlarda fəaliyyəti olan təşkilatların sektorlar üzrə büdcə planlarının tərtibi, icrasına dair metodoloji və monitorinq sahəsində təlimatlandırma və koordinasiya işi təşkilinin təmin edilməsi məqsədilə "Sektorlar üzrə strateji planların və büdcə planlarının tərtibinə dair metodoloji Təlimat"ı Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti ilə razılaşdırmaqla üç ay müddətində təsdiq etsin;

3.2. bu Qərardan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Qərarın əlavəsi ilə www.azerbaijan-news.az və nk.gov.az saytında tanışıla bilərsiniz.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 492

QƏRAR

Bakı şəhəri, 22 noyabr 2024-cü il

"Nümayəndəlik xərclərinin, işçilərin mənzil və yemək xərclərinin, eləcə də əmək şəraiti zərərli, ağır olan və yeraltı işlərdə çalışan işçilərə verilən müalicə-profilaktik yeməklərlə, süd və ona bərabər tutulan digər məhsullar vasitələri ilə bağlı xərclərin vergitutma məqsədləri üçün gəlirdən çıxılması normaları və Qaydası"nın təsdiq edilməsi və "Müalicə-profilaktik yeməklərə, süd və ona bərabər tutulan digər məhsullara və vasitələrə sərf olunan xərclərin, həmçinin dəniz nəqliyyatında üzücü heyətə verilən yemək xərclərinin normalarının müəyyən edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2007-ci il 4 iyun tarixli 89 nömrəli Qərarının ləğv edilməsi haqqında

"Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 5 dekabr tarixli 1033-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bundan irəli gələn bir sıra məsələlərin tənzimlənməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 28 dekabr tarixli 2439 nömrəli Fərmanının 2.2.7-ci yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. "Nümayəndəlik xərclərinin, işçilərin mənzil və yemək xərclərinin, eləcə də əmək şəraiti zərərli, ağır olan və yeraltı işlərdə çalışan işçilərə verilən müalicə-profilaktik yeməklərlə, süd və ona bərabər tutulan digər məhsullar vasitələri ilə bağlı xərclərin vergitutma məqsədləri üçün gəlirdən çıxılması normaları və Qaydası" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. "Müalicə-profilaktik yeməklərə, süd və ona bərabər tutulan digər məhsullara və vasitələrə sərf olunan xərclərin, həmçinin dəniz nəqliyyatında üzücü

heyətə verilən yemək xərclərinin normalarının müəyyən edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2007-ci il 4 iyun tarixli 89 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007, № 6, maddə 694 (Cild I)) ləğv edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Qərarın əlavəsi ilə www.azerbaijan-news.az və nk.gov.az saytında tanışıla bilərsiniz.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 493

QƏRAR

Bakı şəhəri, 23 noyabr 2024-cü il

"Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin strukturuna daxil olan Milli Müdafiə Universitetinin tabeliyindəki xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin kursantlarına ödəmələrin verilməsi, vəsaitlərin hesablarda yerləşdirilməsi və idarə edilməsi, habelə hesabda yığılan vəsaitin idarə olunmasından əldə edilən gəlirlər də daxil olmaqla həmin vəsaitlərin ödənilməsi Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Gənclərin hərbi sahədə təhsil almasının təşviq edilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 14 dekabr tarixli 2381 nömrəli Fərmanının 7.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. "Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin strukturuna daxil olan Milli Müdafiə Universitetinin tabeliyindəki xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin kursantlarına ödəmələrin verilməsi, vəsaitlərin hesablarda yerləşdirilməsi və idarə edilməsi, habelə hesabda yığılan vəsaitin idarə olunmasından əldə edilən gəlirlər də daxil olmaqla həmin vəsaitlərin ödənilməsi Qaydası" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Bu Qərar 2024/2025-ci tədris ilindən başlayaraq Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin strukturuna daxil olan Milli Müdafiə Universitetinin tabeliyindəki Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutun bakalavriat səviyyəsinə, o cümlədən bakalavriat səviyyəsinin hazırlıq kursuna, Bakı Hərbi Kollecinə, Gəncə Hərbi Kollecinə, Naxçıvan Hərbi Kollecinə, Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyə və Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyə qəbul olunmuş və həmin müəssisələrdə təhsil alan kursantlara şamil edilir.

3. Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi:
3.1. "Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçularının pül təminatı haqqında Əsasnamə"də bu Qərarın 1-ci hissəsi ilə təsdiq edilən Qaydaya uyğun dəyişikliklərin Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla 10 (on) gün müddətində həyata keçirilməsini təmin etsin;

3.2. bu Qərardan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

4. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi bu Qərardan irəli gələn məsələlərin həllü üçün zəruri tədbirlər görsünlər.

5. Bu Qərarda dəyişiklik Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 6 oktyabr tarixli 2328 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "İcra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının layihələrinin hazırlanması, razılaşdırılması, qəbul edilməsi və dərc edilməsi qaydası haqqında Əsasnamə"nin 3.5-ci bəndinə uyğun edilə bilər.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Qərarın əlavəsi ilə www.azerbaijan-news.az və nk.gov.az saytında tanışıla bilərsiniz.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 494

QƏRAR

Bakı şəhəri, 23 noyabr 2024-cü il

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dil Komissiyası yanında Monitorinq Mərkəzinin ləğv edilməsi, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dil Komissiyası yanında Monitorinq Mərkəzinin yaradılması haqqında" 2019-cu il 30 iyul tarixli 335 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi və "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dil Komissiyası yanında Monitorinq Mərkəzi publik hüquqi şəxsin strukturunun, işçilərinin say həddinin, onların əməkhaqlarının məbləğinin (vəzifə maaşının, vəzifə maaşına əlavələrin, mükafatların və digər ödənişlərin) təsdiq edilməsi və əməyin ödənişi fondunun müəyyən edilməsi haqqında" 2019-cu il 17 aprel tarixli 175 nömrəli Qərarının ləğv edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzinin və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dil Komissiyası yanında Monitorinq Mərkəzinin ləğv edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 21 noyabr tarixli 368 nömrəli Sərəncamının 2.1-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dil Komissiyası yanında Monitorinq Mərkəzi ləğv edilsin.

2. "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dil Komissiyası yanında Monitorinq Mərkəzinin yaradılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 30 iyul tarixli 335 nömrəli Qərarının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 7, maddə 1357 (Cild I); 2024, № 1, maddə 108, № 2, maddə 209, № 3, maddə 306) 2-ci və 3-cü hissələri ləğv edilsin.

3. "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dil Komissiyası yanında Monitorinq Mərkəzi publik hüquqi şəxsin strukturunun, işçilərinin say həddinin, onların əməkhaqlarının məbləğinin (vəzifə maaşının, vəzifə maaşına əlavələrin, mükafatların və digər ödənişlərin) təsdiq edilməsi və əməyin ödənişi fondunun müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 17 aprel tarixli 175 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 4, maddə 768 (Cild I); 2024, № 1, maddə 107, № 3, maddə 306) ləğv edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Qərarın əlavəsi ilə www.azerbaijan-news.az və nk.gov.az saytında tanışıla bilərsiniz.

COP-ların ən mükəmməli 29-cusu oldu

COP-ların Azərbaycan zirvəsi

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) Azərbaycanda keçirilməsi qərarı dünyanın ölkəmizə etimadının, etibarının göstəricisi, beynəlxalq aləmdə qazandığı hörmət və nüfuzun dəyərləndirilməsi idi. Ölkəmiz COP29-dək bir çox möhtəşəm tədbirə evsahibliyi etməklə də dünyada yüksək imic qazanmışdı. COP29 kimi genişmiqyaslı bir tədbirin keçirilməsi üçün Azərbaycanın seçilməsinin başlıca səbəblərindən biri həm də enerji keçidi sahəsindəki fəaliyyətimiz, hamıya bəlli olan "yaşıl gündəliyi"imiz idi.

Azərbaycan COP29-a doğru addım-addım, lakin uzaqgörənliklə, inamla, məqsəd aydınlığı ilə gəlmişdi.

Dünyada az ölkə var ki, öz enerji təhlükəsizliyini tam şəkildə özü həll etmiş olsun. Prezident İlham Əliyevin çıxışlarının birində dedi ki: "Azərbaycanda ümumi iqtisadi artımdan danışırsanız biz enerji təhlükəsizliyi məsələsinə toxunmalıyıq. Bu gün Azərbaycan öz enerji təhlükəsizliyini 100 faiz təmin edir və bir çox digər ölkələrin, o cümlədən Avropa İttifaqının üzvlərinin də enerji təhlükəsizliyini təmin edir. Biz neft, qaz, elektrik enerjisi, neft-kimyə məhsulları ixrac edirik. Bizim planlarımız qazın, elektrik enerjisinin və neft-kimyə məhsullarının ixracını böyük həcmdə artırmaq daxildir".

Azərbaycan buna, dövlətimizin başçısının sözü ilə ifadə etsək, Tanrının bizə vəsələ etdiyi, pay verdiyi enerji resursları ilə, neft, qaz sahəsində global layihələr həyata keçirməklə nail olub. Bununla yanaşı, yanacaq enerjisindən əldə olunan gəlirlərdən səmərəli istifadə ilə digər sahələri də inkişaf etdirmişik. Bir sözlə, ölkəmizdə neft kapitalı insan kapitalına çevrilib. Çoxsaylı və sanballı ekoloji layihələr də həyata keçirilib ki, bunlara da sərf olunan xərclər təbii ki, neftin və qazın satışından əldə edilən vəsaitləndir. Bütün bunlarla yanaşı, biz xeyli vaxtdır "yaşıl enerji"yə geniş meydan vermək üzərində düşünür və işləyirik. Bu sahədə artıq uğurlu start götürülüb və layihələr gerçəkləşdirilib.

Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında" 29 may 2019-cu il tarixli sərəncamı ilə verilmiş tapşırıqların icrasının təmin edilməsi məqsədilə ölkədə bərpaulunan enerji sahəsində yeni istehsal güclərinin yaradılması və sahəyə özəl, o cümlədən xarici investisiyaların cəlb edilməsi istiqamətində Dünya Bankı Qrupuna daxil olan Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası ilə "Azərbaycanda donuz küllü enerji sahəsinin inkişafı üzrə yol xəritəsi" hazırlanıb.

"Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişaf dair Milli Prioritetlər"də bölmələrdən biri məhz "Təmiz ətraf mühit və "yaşıl artım" ölkəsi" adlanır. Həmin sonədə deyilir ki, qlobal

bal iqlim dəyişikliklərinin miqyasını nəzərə alaraq ekoloji təmiz texnologiyaların tətbiqinə əhəmiyyətli yer verilməli, təmiz enerji mənbələrindən istifadə, tullantuların təkrar emalı və çirklənmiş ərazilərin bərpası təşviq edilməlidir. Bu, istilik effekti yaradan qaz emissiyasının beynəlxalq normalara uyğun səviyyədə saxlanılması istiqamətində göstərilən səylərə mühüm töhfə olacaqdır.

Ölkənin perspektiv iqtisadi inkişafı ilə bərabər, ətraf mühitin sağlamlaşdırılması, yaşlılıqların sürətli bərpası və artırılması, su ehtiyatlarından və dayanıqlı enerji mənbələrindən səmərəli istifadə təmin edilməlidir. Bu prioritet daxilində strateji dövrdə iki məqsədin effektiv reallaşdırılmasına nail olunmalıdır. Bunlardan biri yüksəkkeyfiyyətli ekoloji mühit, digəri "yaşıl enerji" məkanıdır.

Bərpaulunan enerjide texniki potensialımız quruda 135 qıqavat və dənizdə 157 qıqavat təşkil edir. İndiyədək bu istiqamətdə görülən işlər barədə deməyə də söz var. Belə ki, ötən il Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkətinin tikdiyi 230 meqavatlıq "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyası istifadəyə verilib. Səudiyyə Ərəbistanının "ACWA Power" şirkəti isə hazırda 240 meqavatlıq külək enerjisi stansiyasını tikir. COP29-un davam etdiyi günlərdə Cəbrayıl rayonunda Birləşmiş Krallığın BP şirkəti ilə 240 meqavatlıq "Şəfəq" Günəş-Elektrik Stansiyasının təməli qoyulub.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur, eləcə də Naxçıvan Muxtar Respublikası dövlət başçısı tərəfindən "yaşıl enerji" zonaları elan edilib. Bununla yanaşı, bərpaulunan enerji layihələrimiz getdikcə daha çox bölgəni əhatə etməkdədir. Cari il iyunun 4-də "Bakı-Ekspo" Mərkəzində Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində keçirilən 29-cu Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz və 12-ci Xəzər Beynəlxalq Energetika və "Yaşıl Enerji" sərəncamının açılış zamanı Prezident İlham Əliyev və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin sənaye və yüksək texnologiyalar naziri Sultan Əhməd Əl-Cabir Neftçala, Biləsuvar günəş-elektrik stansiyalarının və Ağseron-Qaradağ Külək-Elektrik Stansiyasının təməlini qoydular.

Ümumiyyətlə, 2030-cu ilə qədər ölkəmizdə təxminən 6 qıqavatlıq günəş, külək və hidroenerji stansiyalarının tikilməsi nəzərdə tutulur. Lakin bu, planlarımızın hamısı deyil, çünki 10 qıqavatlıq bərpaulunan enerji layihələri üzrə müqavilələr və anlaşma memorandumları imzalanıb. Külək və günəş enerjisi layihələri hesabına elektrik enerjisinin quraşdırılmış gücündə bərpaulunan enerjinin payı 2027-ci ildə 33 faizə, 2030-cu ildə isə 35,5 faizə yüksələcək.

Bütün bu və digər nailiyyətlərimiz COP29 zirvəsindən daha aydın göründü. On minlərlə qonağımız tədbirin mükəmməl təşkilini görməklə, qlobal çağırışlarını eşitməklə yanaşı, həm də "yaşıl enerji" strategiyamızla daha yaxından tanış oldu.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

COP29
Baku
Azerbaijan

Dünya ekoloqlarının Bakı sammiti

COP29 Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda daha bir uğuru oldu

Artıq başa çatan COP29 Azərbaycanın beynəlxalq müstəvidəki böyük siyasi qələbəsi, irimiqyaslı diplomatik uğuru oldu - həm belə bir mötəbər tədbirin keçirilməsinin ölkəmizə həvalə edilməsi, həm global konfransın yüksək səviyyədə təşkil, həm də bir il biza qarşı aparılan haqsız və qərəzli gözəmsalma kampaniyasına dövlətimizin sinə gərməsi baxımından...

Dünya bir daha bizim imkan və bacarıqlarımızın, dövlət və qeyri-hökumət sektorunun harmonik əməkdaşlığının, vətəndaşlarımızın intellektual səviyyəsinin, ümumilikdə isə insan potensialımızın gücünün və perspektivlərinin şahidi oldu. İştirakçılardan kütləviyyəli və beynəlxalq aləmin diqqətini özünə cəlb etməsinə görə COP29 sərbəst ki, bu qəbildən olan ən uğurlu mötəbər əhəmiyyətli tədbirlərdən biri kimi tarixə düşdü.

Azərbaycanın "yaşıl gündəliyi", multikulturalizm siyasəti və global enerji təhlükəsizliyinə verdiyi töhfələr dayanıqlı inkişaf yolunda olduğumuzu bir daha təsdiqlədi, ölkəmizin öz tarixini və milli maraqlarını qoruyaraq global proseslərə necə fəal şəkildə qoşulduğunu göstərdi. Bu yanaşma Azərbaycanın enerji və logistika mərkəzi kimi mövqeyini daha da gücləndirərək COP29-un keçirilməsi üçün ideal bir platforma təqdim etdi.

Bu gün Azərbaycanın müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələri bəzə müxtəlif qitələrin ölkələrində körpülər salmaq və onları gücləndirmək, eləcə də həmrəyliyi möhkəmləndirmək imkanını yaradır. Dövlət başçısı Liderlər Sammitindəki çıxışında bu məsələni önə çəkərək demişdir: "Azərbaycan Şimal ilə Cənub, Qərbi ilə Şərqi qovuşduğu ölkədir və bu, təkə coğrafiya ilə bağlı deyil. Biz müxtəlif beynəlxalq iştirakçılar arasında siyasi, mədəni, enerji, ticari və nəqliyyat körpülərini sala bilirik. Azərbaycanın başladığı meqalayihələr artıq Avrasiyanın enerji və daşımalar yollarını dəyişib və məhsuldar, çətinlikli əməkdaşlıq formatının qurulması ilə nəticələnib".

Dövlətimiz inkişaf etmiş və inkişaf edən ölkələr, Qlobal Cənub və Qlobal Şimal arasında ümumi anlaşmaya nail olmaq üçün bundan sonra da gündən gələni edəcəyini bəyan etdi. Bütün bu amillərlə yanaşı, COP29 Azərbaycanın həm də uzun illərdir aparıldığı ədalət uğrunda mübarizəsinə nail olduğu simvolik zəfərdir. Bu yalnız dövlətin deyil, hər bir vətəndaşın COP29 zəfəridir.

İntellektual potensialımızın dünyaya nümayişi

Bakıda yüksək səviyyədə keçirilən COP29-u səciyələndirən mühüm xüsusiyyətlərdən biri odur ki, Azərbaycan global ekoloji problemlərin həllə üçün təşkil edilmiş konfransa təkə evsahibliyi edən tərəf deyildi. Ölkəmiz bu beynəlxalq müstəvinin yaratdığı imkanlardan maksimum yararlanaraq bərpaulunan, yaxud ekoloji cəhətdən təmiz enerji mənbələrinin istismar sahəsində ciddi addımlar atmağa nail oldu. COP29 çərçivəsində dünyanın müxtəlif ölkələrini təmsil edən tanınmış şirkətlərlə imzalanmış müqavilə və sənədlər Azərbaycanı nökini enerji hasilatı, habelə bütün iqtisadiyyatın tədricən və ardıcıl şəkildə yaşıl formata keçidini təmin edəcək. Bu, illərdir dünyaya neft və qaz ixrac edən, neft hasilatı istiqamətində əsrəyərlik tarixi, bir sıra ilkərin və

təni olan bir ölkə üçün inqilabi göstəricidir.

İnsan zəkəsi inkişaf etdikcə, texnologiya tərəqqi irəlilədikcə hər bir kəs ənənəvi təcürbəni irəli aparıb əvvəlkindən daha yaxşısını, yaşayış tərzi və ətraf mühit üçün daha yararlısını etməyə çalışır. Bu baxımdan "yaşıl enerji"yə keçid prosesi də getdikcə sürətlənir. Həmin prosədə adətən dəyişiklik meyllərini vaxtında dəyərlandıraraq ona çevik şəkildə uyğunlaşan dövlətlər, cəmiyyətlər böyük nailiyyətlər əldə edirlər. Sevincirici haldır ki, Azərbaycan bu prosesin önündə addımlayan ölkələrdəndir. Zəngin neft resursları ilə tarixən enerji ölkəsi kimi tanınmış respublikamız hazırda "yaşıl enerji"yə keçid sahəsində də nümunələr yaradaraq ənənələrini qoruyub inkişaf etdirir. Eyni zamanda global miqyasda bu istiqamətdə təşəbbüslərə real layihələrlə böyük faydalar verir.

Hazırda Azərbaycan istifadə etdiyi elektrik enerjisinin cəmi 6 faizini bərpaulunan mənbələrdən əldə edir. 2030-cu ildə ölkəmiz bu sahədə 34 faizlik göstəriciyə nail olmağı hədəfləyir. Bu həm hazırda elektrik enerjisinin istehsalı üçün tələb olunan xammalla qənaət, həm də ətraf mühitin təmizliyi baxımından ciddi göstərici olmaqla yanaşı, aylardır "neft ölkəsi iqlim dəyişməsinə dair konfrans necə keçirə bilər" hədəflərini qaldıran dairələrə və dövlətlərə verilmiş tutarı cavabdır. Bu, dövlətimizin beynəlxalq öhdəliklərə verdiyi önəm və töhfə, hökumətimizin çevikliyi və novatorluğa adaptasiya bacarığı ilə paralel, xalqımızın intellektual səviyyəsi və potensialının dünyaya nümayişidir. Biz xammal ölkəsi deyil, faydalı qazıntıları istehsal, real iqtisadiyyatın qurulmasına və nəticə etibarilə insan kapitalına sərf edən, savadlı cəmiyyətə yaşayın xalqı! Bu reallıq COP29-u yüksək səviyyədə keçirməyə nail olan dövlətimizin və təbii ki, xalqımızın böyük uğurudur.

Avrpanın zülməti və türkün işığı

Azərbaycan 1994-cü ildə imzalanmış "Əsrin müqaviləsi"ndən irəli gələn prinsip və öhdəliklərə sadiqlik göstərərək, onların ardıcıl şəkildə həyata keçirilməsi ilə beynəlxalq tərəfdaşlarını enerji daşıyıcıları ilə təmin edib. Ölkəmizin etibarlı tərəfdaş qismində çıxış etməsi beynəlxalq aləmdə siyasi çökümün də artmasına səbəb olub. Azərbaycan faktiki olaraq iqtisadi imkanlarını siyasi kapitalın toplanmasına, beynəlxalq imic və nüfuzunun yüksəlməsinə yönəltməyi bacarmış nadir dövlətlərdən biridir. Geosiyasi platformada əldə etdiyimiz bütün nailiyyətlər və onların məntiqi sonluğu olaraq qazandığımız Qarabağ zəfəri təkə iqtisadi resurslara malik olmağımızla bağlı deyil, bu imkanları optimallaqla sərfiyyatın və daima etibarlı tərəfdaş statusunda çıxış etməyimizin bəhrəsidir. Bunun nəticəsidir ki, Azərbaycan hazırda Avrpanın 10-a yaxın ölkəsini mavi yanacaq təmin edir və "qoca qitə"dəki ixrac coğrafiyasını gətirdikcə genişləndirir. Təsəffü deyildir ki, ixrac arxitekturasının şəxələnməsində bizzənd məhz Avrpanın rəhbərləri xahiş edirlər. Bu gün bəzi Avropa dövlətlərinin Azərbaycana münasibətdə qərəzli yanaşmaları, COP29-a qarşı qarayaxma kampaniyasının önündə olmaları qazandığımız uğurlar müqabilində həm də onların məğlubiyyətlərini etiraf etmələridir.

Azərbaycanın dünya iqtisadiyyatının yeni trendi - bərpaulunan enerjide

texniki potensialı quruda 135, dənizdə 157 gıqavat təşkil edir. Bu, olduqca böyük ehtiyatdır. Azərbaycan həyata keçirməyi planlaşdırdığı çevik tədbirlər vasitəsilə həmin enerjini ixraca yönəldəcək. Yaxın illərdə Avropa qitəsi Azərbaycanın neft və qazı ilə yanaşı, həm də "yaşıl enerji"ni idxal edəcək. Bu istiqamətdə beynəlxalq tərəfdaşlarla ilk addımlar da atılıb. Azərbaycandan "yaşıl enerji" Gürcüstan üzərindən və Qara dənizin dibi ilə çəkiləcək kabel vasitəsilə ilk olaraq Rumıniya və Macarıstana çatdırılacaq. Sonra isə təbii ki, Avrpanın digər ölkələri də bu ekoloji cəhətdən təmiz və ucuz başa gələn enerji mənbəyinə qoşulacaqlar. Əlamətdar haldır ki, bu xəttə qarşı türk dövlətləri - Qazaxıstan və Özbəkistan da öz ehtiyatları ilə qoşulacaqlar və müştərk ixrac potensialımız daha da artacaq. Beləliklə, türk dünyası Avropa üçün işıq mənbəyi olacaq!

Prezident İlham Əliyev "yaşıl enerji" istehsalı ilə bağlı bu gün Azərbaycanın ciddi təşəbbüsünün olduğunu Liderlər Sammitində də vurğulamışdır: "Biz 2030-cu ilə qədər təxminən 6 gıqavatlıq günəş, külək və hidroenerji stansiyalarının tikilməsini planlaşdırırıq. Lakin bu, tam planlarımızın hamısı deyil, 10 gıqavatlıq bərpaulunan enerji layihələri üzrə müqavilələr və anlaşma memorandumları imzalanıb. Biz həmçinin ixrac bazarlarına diqqət yetiririk və Xəzər dənizindən başlayaraq Qara dənizin dibi ilə enerji kabelinin çəkilməsinə nəzərdə tutan digər mühüm enerji təhlükəsizliyi layihəsinin həyata keçirilməsi üçün tərəfdaşlarımızla fəal çalışırıq. Bu, bizə Avropaya "yaşıl enerji"ni ixrac etmək imkanı verəcək və bu kabelin texniki potensialı 4 gıqavatdır. Yeri gəlmişkən, texniki-əsaslandırma işləri bu yaxınlarda bitəcək. Lakin yenə də bu, yalnız başlanğıcdır".

Aydın yol: "yaşıl enerji"yə doğru

COP29-dən əldə etdiyimiz simvolik qələbənin ən mühüm tərəfi isə 4 il öncə Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qüdrətli, mətin ordumuzun azad etdiyi torpaqlarımızla bağlıdır. Dövlət başçısının global tədbirin açılışındakı çıxışında xüsusi vurğuladığı layihələrdən biri - BP şirkəti ilə 240 meqavatlıq enerji stansiyasının tikintisi azad edilmiş Cəbrayılda gerçəkləşəcək. Qarşıdakı illərdə bu stansiya xüsusi kabel vasitəsilə Avropaya "yaşıl enerji" ixrac edəcək mənbələrdən biri olacaq. Bu, xalqımızın 30 ilə yaxın müddətdə torpaqlarının azadlığı uğrunda savaşa yanaşı, bizə qarşı aparılan ədalətsiz mübarizədə əldə etdiyi daha bir zəfərdir. Onillər boyunca etnik separatizm və hərbi cinayətlərin, soyqırımı, deportasiya və kriminalın, nar-kotrafik və qaçaqmalçılığın simvolu olan və "boz zona" kimi tanınan bölgədə əldə ediləcək "yaşıl enerji" xalqımıza qarşı və ədalətsizliyi müdafiə və mühafizə edən, möhkəmləndirən, yaxud ən yaxşı halda buna göz yuman bəzi dövlətlərin təmsil olunduğu Avropaya çatdırılacaq. Bir vaxtlar boz və qaralıq ərazi, hazırda isə ekoloji amilləri nəzərə almaqla həyata keçirilən modern layihələr meydanı olan Qarabağ və Şərqi Zəngəzur Avropa üçün işıq mənbəyi rolunda çıxış edəcək. COP29-da əldə etdiyimiz qələbələrəndən biri də məhz budur, bu nailiyyətimizi dünyaya göstərməyimizdir.

İradə ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

"Sayca 29-cu olsa da, bu, unikal COP-dur"

"İqlim problemlərinə dair geniş və əhatəli müzakirələr aparılır. Bir çox başqa beynəlxalq tədbirlərdə belə bir səviyyədə mübahisə etdiyimiz siyasətləmə yoxdur. İqlim gündəmi çərçivəsində öz iqtisadi rəqabətini nümayiş etdirmək cəhdində edilmir. Açıq dialoq o cümlədən hassas ölkələrlə aparılır və hər kəs öz mövqeyini ifadə edə bilər. Bu, hətta Paris Sazişi imzalananda da müzakirə olunan iqlim maliyyəsi ilə bağlı konkret mexanizmlərin işlənilməsi üçün dialoqdur. Uzun illər keçsə də, bu gündəki iqlim sahəsində real addımlar atılmayıb və bu gün artıq uyğunlaşma baxımından və iqlim dəyişikliyinə təsirin azaldılması nöqteyi-nəzərindən texnologiyamızın inkişaf etmiş ölkələrdən inkişaf etməkdə olan ölkələrə ötürülməsi ilə bağlı dialoq gedir. Bu, Bakıdakı COP-un unikalığıdır".

Bu barədə AZƏRTAC-a Rusiya Federasiyasının Su Ehtiyatları üzrə Federal Agentliyinin rəhbəri Dmitri Kirillov bildirdi. Onun sözlərinə görə, iqlim dialoqunda su gündəliyi yenidən formalaşdırılıb.

"Bu, su mövzularının müstəqil, ayrıca müzakirə edildiyi üçüncü konfransdır və onu göstərir ki, biz indi iqlim dəyişikliyi şəraitində ekosistemlərimizi qoruyub saxlamağın zəruriliyini anlamıya yaxınlaşırıq. Bu gün su gündəmi genişləndirir. Ölkələr bu vəzifələrin bir dövlətin hüduqları daxilində həll oluna bilməyəcəyini anlayaraq su ehtiyatlarının qorunması, onlardan kompleks istifadə və rəşional idarə olunması üçün birgə tədbirlərin görülməsinə ehtiyac olduğunu dərk edirlər. Rusiyaya gəlincə, dövlət sərhədimizin təxminən 40 min kilometr su hövzələrindən keçir", - deyər agentliyin həmsəhbəti qeyd edib.

Rusiya ilə Azərbaycan arasında su ehtiyatları üzrə münasibətlərin inkişaf perspektivlərinə toxunan D.Kirillov transsərhəd Samur çayının su ehtiyatlarının səmərəli istifadəsi və mühafizəsi haqqında mövcud hökumətlərarası sazişi xatırladıb.

Agentliyin rəhbəri qeyd edib: "Bu mövzuda dialoq demək olar ki, hər həftə keçirilir, çünki bu, su ehtiyatlarının bölünməsi, su qurğularının fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə bağlıdır. Məsələn, bu gün topladığımız Bakı şəhəri Samur suyu ilə 90 faiz təmin olunub. Əgər Rusiya ilə Azərbaycan arasında konstruktiv dialoq qurulmasa, o zaman Bakıya su təchizatı məsələsi havada qalacaq və problemin həlli üçün başqa alternativ yollar olmayacaq. Məhz bu səbəbdən biz azərbaycanlı həmkarlarımızla sıx əlaqə saxlayırıq. Bu, çayın su ehtiyatlarının 95 faizinin Rusiyada formalaşması şərti ilə ölkələr arasında strateji əməkdaşlığın nümunəsidir. Eyni zamanda konstruktiv dialoqun elementidir və biz onu bu gün burada başqa ölkələrə təşviq edirik. Çaylar ayırmamalıdır - çaylar birləşdirməlidir".

"Ümidvaram ki, tərəflər COP29-da mühüm razılaşmalar əldə edəcəklər"

"Azərbaycan iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə global tərəfdaşdır. Ümidvaram ki, tərəflər COP29 çərçivəsində mühüm razılaşmalar əldə edəcəklər".

Bu barədə ukraynalı jurnalist Lesya Kesarcuk bildirdi.

Onun sözlərinə görə, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə bütün ölkələrin, o cümlədən inkişaf etmiş dövlətlərin ümumi məsuliyyətidir.

Agentliyin həmsəhbəti vurğulayıb ki, hazırkı sammit "maliyyə COP-u" adlanır, çünki tərəflər 15 ildə ilk dəfə olaraq inkişaf etməkdə olan ölkələrdə iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə tədbirlərinin dəstəklənməsi üçün maliyyələşdirmənin həcmi və strukturunu nəzərdən keçirirlər. Ukrayna üçün isə sammit çərçivəsində Azərbaycan tərəfi ilə əməkdaşlıq iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə çox mühüm addımdır.

"İndi Ukraynada iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə üzrə yeni proqramlar yaratmaq, eləcə də ekoloji layihələr təqdim etmək lazımdır. Ukrayna və Azərbaycan arasında COP29 çərçivəsində imzalanmış Əməkdaşlıq Memorandumu yeni proqramların işə salınmasına şərait yaradacaq. Hərbi əməliyyatlarla baxmayaraq, bu il Ukraynanın bölgələrində "Ecodia" foalları regionlarda yaşillığın bərpası, suyun filtrasiyası və qara torpaqların mühafizəsi üzrə bir sıra ekoloji layihələr həyata keçirilib", - deyər Kesarcuk qeyd edib.

O, əlavə edib ki, COP29-da iqlim dəyişikliyi azalda biləcək, həmçinin itki və zərərləri azaldacaq maliyyə razılaşmaları əldə ediləcəyini gözləyir.

"Mən hökumətlərin və digər maraqlı tərəflərin COP29-da danışıqlarının nəticələr verməsini gözləyirəm. Bu, gündəlik həyatlarında iqlim dəyişikliyi yaşayın insanlar üçün iqlim ədalətini təşviq edən məsələlərə də aiddir", - deyər ukraynalı jurnalist bildirdi.

Azərbaycandan dünyaya "yaşıl çağırış"lar

COP29 enerjetiklər üçün də səmərəli oldu

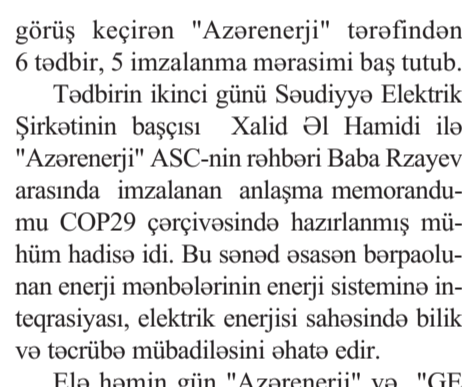
"Azərenerji" ASC qlobal iqlim konfransında beynəlxalq əlaqələrini daha da genişləndirdi

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) öz işini başa vurdu. Bakı Olimpiya Stadionunda 196 ölkənin nümayəndələri COP29 çərçivəsində dünyamızın yaşılşması yolunda həmrəy oldular. COP29-un "yaşıl zona"nda yaradılan yerli və xarici ölkə pavilyonlarındakı panel yığıncaqlarında müzakirə olunan məsələlər iqlim dəyişmələri, ətraf mühitin qorunması kimi mövzularla yaddaşlarda qaldı.

COP29 çərçivəsində "Azərenerji" və "Azərişiq" "yaşıl zona"da geniş pavilyonla təmsil olunurdu. Burada ziyarətçilərə məktəllər və hazırlanan təqdimatlar üzərindən geniş məlumatlar verilməklə yanaşı, tanıtım bukletləri və kataloqlar da paylanırdı. "Azərenerji" tərəfindən görülən dekarbonizasiya tədbirləri, "yaşıl enerji zonası" elan edilən Qarabağ və Şərqi Zəngəzürdə 4 ildən az müddətdə ümumi gücü 270 meqavat olan 32 su-elektrik stansiyasının tikilməsi ilə bağlı verilən məlumatlar qonaqların geniş marağına səbəb olub.

Pavilyonda daha çox diqqət çəkən Qarabağ və Şərqi Zəngəzürün xəritəsi idi. Xəritənin COP29-da nümayiş olunmasının səbəbini "Azərişiq" ASC-nin Tədris və İnnovasiyalar Mərkəzinin "Yaşıl enerji" kafedrasının müdiri Aysel Həmidova belə söylədi: "Məlumdur ki, Prezident İlham Əliyev Qarabağ və Şərqi Zəngəzürü "yaşıl enerji zonası" elan edib. Qarşıdakı illərdə bu ərazi tamamilə su, külək və günəş-elektrik stansiyalarından alınan enerji ilə təmin olunacaq. Bu gün ölkəmizdə bərpəolunan enerjinin potensialı 20 faizdən bir az çoxdur. 2030-cu ilə kimi bu potensial 30 faizə çatdırmaq nəzərdə tutulur. Hazırda Qarabağ regionunda ümumi gücü 270 MVt olan 32 su-elektrik stansiyasında "yaşıl enerji" istehsal edilir. Bu da onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycanda "yaşıl enerji" layihələri iqlim dəyişmələrinə qarşı mübarizədə əhəmiyyətli rol oynayır".

Qeyd edək ki, ötən iki həftədə "Azərenerji" və "Azərişiq" ASC-lərin çoxlu sayda təqdimat mərasimləri keçirilib. Tədbirlərdə əsasən ekologiyaya müsbət töhfə verən texnologiyaların tətbiqi ilə innovativ yaşayış nümayiş olunub. Elektrik xətlərinin və yanacaq doldurma məntəqələrinin monitorinqi, eləcə də günəş panellərinin yarımstansiyalar üzərində quraşdırılması prosesini "Azərişiq", istehsalatla bağlı məsələləri isə "Azərenerji" təqdim edib. "Yaşıl zona"da beynəlxalq enerji şirkətlərinin rəhbərləri ilə bir neçə

görüş keçirən "Azərenerji" tərəfindən 6 tədbir, 5 imzalanma mərasimi baş tutub. Tədbirin ikinci günü Səudiyyə Elektrik Şirkətinin başçısı Xalid Əl Hamidi ilə "Azərenerji" ASC-nin rəhbəri Baba Rzaev arasında imzalanan anlaşma memorandumu COP29 çərçivəsində hazırlanmış mühüm hadisə idi. Bu sənəd əsasən bərpəolunan enerji mənbələrinin enerji sistemində inteqrasiyası, elektrik enerjisi sahəsində bilik və təcrübə mübadiləsinə əhatə edir.

Elə həmin gün "Azərenerji" və "GE Vernova" şirkəti arasında imzalanan müqavilə də bu qəbildən olan tədbirlər sırasındadır. Aysel Həmidova dedi ki, tədbirin əsas mövzusu "GE Vernova" şirkəti tərəfindən "Azərenerji" ASC-nin Şirvan şəhərində yerləşən "Cənub" Elektrik Stansiyasının qaz turbinlərindən birinin 100 faiz hidrogen yanacağı ilə işləməyə keçirilməsi layihəsi idi. Söhbət zamanı Aysel Həmidova "yaşıl zona"da baş tutan daha bir tədbir haqqında fikirlərini bölüşdü: "Azərenerji"nin rəhbəri Baba Rzaevlə Çin "Dongfang Electric Corporation" (DEC) şirkətinin rəhbərliyi arasında görüş olub. DEC Beynəlxalq Korporasiyasının vitse-prezidenti Li Jianhua, şirkətin beynəlxalq əməkdaşlıq üzrə vitse-prezidenti Wang Ai və şirkətin Mingcevirde tikilən 1280 MVt-ıq yeni elektrik stansiyası üzrə layihə meneceri Li Qinin iştirakı ilə keçirilən görüşdə bu gün reallaşdırılan layihələr və əməkdaşlığın gələcək perspektivləri, "yaşıl enerji"yə keçid və enerji effektivliyi mövzusunda müzakirələr aparılıb. Bir gün sonra "Schneider Electric" şirkətinin beynəlxalq əməliyyatlar üzrə icraçı vitse-prezidenti Maniş

Pant, şirkətin Türkiyə və Mərkəzi Asiya üzrə prezidenti İsmayıl Yamangilin "Azərenerji" ASC-nin pavilyonunu ziyarət edərək Baba Rzaevlə görüşünü də qeyd etməsə olmaz. Görüşdə mövcud əlaqələr və perspektiv layihələr ətrafında müzakirələr aparılıb. Sonda "Schneider Electric" və "Azərenerji" ASC arasında bərpəolunan enerji mənbələrinin enerji sistemində inteqrasiyası, enerji monitorinqi, planlaşdırma və digər sahələri əhatə edən anlaşma memorandumu imzalanıb.

Ekoloji problemlərin planetdə yaratdığı təhlükələrin qarşısının alınması yolları, eləcə də "yaşıl enerji" ilə bağlı mövzular dünya dövlətlərini narahat edən məsələlər olduğu üçün COP29-un fəaliyyət gündəliyində daha qabarıq yer almışdı. Bu baxımdan Azərbaycanın energetika sektorunu COP29-da təmsil edən "Azərenerji" iki həftə ərzində işini "dolu-dolu" başa vurdu, xüsusilə də beynəlxalq əlaqələrini genişləndirmək firsətini qaçırmadı. İtaliyanın "Ansaldo Energia" şirkəti ilə imzalanan sənəd daha böyük əhəmiyyət kəsb etdiyi üçün bu faktı qeyd etməyi də lazım bilirik. "Azərenerji" ilə "Ansaldo Energia" arasında dekarbonizasiya, kədr hazırlığı, karbon tutma, "yaşıl hidrogen", kiçik modul reaktorları və başqa istiqamətləri əhatə edən anlaşma memorandumu bərpəolunan enerji keçidində mühüm töhfə verəcək.

Daha sonra hər iki şirkətə "SOCAR Trading" də qoşulub və tərəflər arasında karbon kreditlərinə dair üçtərəfli sənəd imzalanıb. Sənədə əsasən, "Ansaldo Energia" şirkəti Kəlbəcər rayonunda "Azərenerji" tərəfindən tikiləcək istismara verilən "Cıraq-1", "Cıraq-2", "Soyuqbulaq", "Qamışlı" və "Meydan" kiçik su-elektrik stansiyalarında istehsal edilən sifir emissiyalı elektrik enerjisi üzrə gələcəkdə yaradılacaq karbon kreditlərini almaq niyyətini təsdiqləyib. Qeyd edək ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzürdə həyata keçiriləcək bu layihə Azərbaycanın karbon kreditləri üzrə könlü bazarda iştirak üçün mürciət edilən ilk layihələrdəndir.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

"Maliyyələşdirmə önəmlidir, lakin bütün ölkələr "yaşıl enerji"yə keçməyə hazır deyil"

"Dünya ölkələrinin nümayəndələrinin BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) üçün Azərbaycanın paytaxtı Bakıda toplaşması və iqlim dəyişikliyinə fəsadları barəsində öz həll yollarını paylaşması təqdirəlayiqdir".

Bu fikirləri AZƏRTAC-a müsahibəsində Lüksemburq nümayəndə heyətinin üzvü Matye Lor deyib.

O bildirib ki, indiki və gələcək nəsillərin bu planetdə həyatda qala bilməsi üçün siyasi iradəyə sahib olmaq lazımdır: "Təbii ki, maliyyələşdirmə önəmlidir. Lakin bütün ölkələr "yaşıl enerji"yə keçməyə hazır deyil".

Matye Lor COP29-da fəaliyyət göstərən könüllülərin çox yaxşı çalışdığını, təşkilati cəhətdən hər şeyin çox yaxşı olduğunu qeyd edib.

"COP29-da məqsədimiz əməkdaşlıq və iqlim dəyişiklikləri ilə mübarizəyə dəstəkdir"

"COP29-da iştirakın əsas səbəbi Afrika qrupu danışıqları, digər ölkə və təşkilatlarla əməkdaşlıq edərək Qambiyanın üzvlüyü çətinlikləri diqqətə çatdırmaqdır".

Bu fikirləri COP29-da iştirak edən Qambiyanın yumşaltma iş proqramı üzrə baş danışıqçısı və Milli Təyin Edilmiş Təhfələr (NDC) üzrə müşahidəçisi Malanq Sambou Manneh bildirib.

"Qambiya ərazisi 12 min kvadratkilometr və çaylarının ümumi uzunluğu 480 kilometr olan kiçik ölkədir. Lakin iqlimlə bağlı əsas problem daşqınlardır. Güclü yağışlar zamanı evlər yarasız vəziyyətə düşür, ailələr məhv olur, insanlar həyatlarını itirir, evsiz və ərzaqsız qalırlar. Kənd təsərrüfatı sahələri tamamilə su altında qalır və bu, ciddi iqtisadi çətinliklər yaradır".

Malanq Sambou Manneh COP29-un təşkilatçılığını yüksək qiymətləndirərək bildirib: "Beş ay ərzində belə irimiqəy infrastrukturunu qurmaq vəalehedicidir. Gənc könüllülərin enerjisi və dəstəyi xüsusi vurğulanmalıdır".

İqlim dəyişikliklərinə qarşı real təsir göstərə biləcək qərarların qəbul edilməsinin önəmindən söz açan qambiyalı iştirakçı deyib: "Dünya, xüsusilə liderlər bu məsələyə daha ciddi yanaşmalı və konkret tədbirlər görməlidirlər".

"COP29 peşəkarlıqla təşkil olunub"

"COP29 çox peşəkar təşkil olunub. Könüllülərin bəzilərinin tələbələr olduğunu gördüm. Düşünürəm ki, bu, düzgün istiqamətdir. Qeyd edim ki, Azərbaycana gələndə çox təsirləndim. Buranın hər şeyini - havasını, binaları, küçələrini bəyənirəm. Xüsusilə bu ölkədə olan təmizlik çox xoşuma gəlir".

Bunu qanalı jurnalist Benedikta Abekah deyib. "COP29-da iqlim dəyişikliyinə təsirlərini müzakirə etdik. Bu problemlə bütün ölkələr mübarizə aparmalıdır - istər inkişaf etmiş, istərsə də inkişaf etməmiş ölkələr. Biz hamımız COP29-dan öldü edilmiş bütün razılaşmaların və konsensusların tam şəkildə həyata keçirilməsini gözləyirik", - deyərək bildirdi.

Azərbaycanın "yaşıl təşəbbüsləri" nə global dəstək

COP29 və
"yaşıl enerji" ixracı

Global iqlim sessiyası Azərbaycanın bu sahədə də öndə olduğunu təsdiqlədi

Azərbaycan bərpaolunan enerji sahəsində qabaqcıl ölkələr sırasına yüksəlmək əzmindədir və bu məqsədlə zəngin külək və günəş potensialından istifadə edir. Bu, həmçinin ölkənin 2050-ci ilə qədər istixana qazı emissiyalarını 40 faiz azaltmaq planının mühüm tərkib hissəsidir.

Ölkəmiz 2030-cu ilə qədər elektrik enerjisində bərpaolunan enerjinin qoyuluş gücü üzrə payını 30 faizə çatdırmaq və "yaşıl enerji" sahəsində lider olmaq üçün mövcud enerji sistemini şaxələndirir. Azərbaycan bu sahədə nümunəvi ölkə kimi 1,5°C hədəfinə uyğun olaraq növbəti Milli Səviyyədə Müəyyən Edilmiş Təhvil Sənədi çərçivəsində öz hədəflərini yeniləyəcək.

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu Sessiyası çərçivəsində Beynəlxalq Bərpaolunan Enerji Agentliyinin pavilyonunda Azərbaycan Hidrogen üzrə Milli Strateji Baxış sənədini təqdimatı baş tutdu. Hidrogen üzrə Milli Strateji Baxış sənədi COP29 prezidentliyi tərəfindən elan edilmiş Hidrogen Bəyannaməsinə və ölkəmiz tərəfindən həyata keçirilən "yaşıl enerji" dəhlizləri konsepsiyasına uyğun olaraq hidrogenin istifadə ilə bağlı gələcək planlarını özündə əks etdirir. Hidrogen üzrə Milli Baxış sənədində bütün əsas istiqamətlər, o cümlədən ətraf-mühit, nəqliyyatda və neft-kimya sənayesində, həmçinin dekarbonizasiyası çətin olan sahələrdə (sement, polad və s.) istifadəsi kimi məsələlər nəzərə alınmış və iqlim dəyişikliyinə mübarizə sahəsində hazırlanmış sənədlərə, 3-cü Milli Səviyyədə Müəyyən Edilmiş Təhvil Sənədi ilə uyğunluq təşkil edir.

Strateji Baxış sənədinin ilkin hədəf dövründə (2030-cu ilə doğru) bərpaolunan enerji potensialından istifadənin genişləndirilməsinə üstünlük verilməsi, daha kiçik miqyaslı hidrogenəsaslı məhsulların istehsalı üzrə layihələrinin dəstəklənməsi, Azərbaycanda karbonun saxlanması texnologiyalarının tətbiqi, "yaşıl enerji" dəhlizi konsepsiyasının daha da inkişafı üçün beynəlxalq təcrübələrlə əməkdaşlıq edilməsi, qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi əks olunmuşdur. Növbəti dövrdə (2050-ci ilə doğru) bərpaolunan enerji resurslarından və karbon tutulması, saxlanması və istifadəsi (CCUS) texnologiyasından istifadə etməklə global hidrogen iqtisadiyyatında aparıcı mövqə tutmaq, Avropa və Asiya arasında beynəlxalq ticarətə təminat etmək üçün "yaşıl enerji" dəhlizi yaratmaq, nəqliyyatda və neft-kimya sənayesində bazar payını ələ keçirməyə diqqət yetirərək aşağı karbonlu yanacaq və məhsulların istehsalına üstünlük verilməsi kimi istiqamətləri özündə əks etdirir.

Sənədə əsasən, "yaşıl hidrogen" in istehsalı ilə əlaqədar verilən proqnoz 3 ssenariyə (balanslaşdırılmış, sürətləndirilmiş və ambisiyalı) əsaslanır. Hər ssenari üzrə "yaşıl hidrogen" in istehsalı üçün tələb olunan bərpaolunan enerji gücünə dair qiymətləndirmələr aparılıb. 2050-ci ilə qədər "yaşıl hidrogen" in istehsalı üzrə balanslaşdırılmış və sürətləndirilmiş ssenariyə uyğun olaraq 9 QVt və 18 QVt həcmində bərpaolunan enerji qoyuluş gücü tələb edilir. 2060-cı ilə proqnozlaşdırılan ambisiyalı ssenariyə isə 30 QVt həcmində bərpaolunan enerji qoyuluş gücünün artırılması nəzərdə tutulmuşdur. Bu məqsədlə bərpaolunan enerji mənbələrinin quraşdırılması hədəflənmişdir. Bu məqsədlə bərpaolunan enerji mənbələrinin quraşdırılması gücü ilə bağlı hazırda araşdırmalar aparılır. Həmin hədəflərə nail olmaq üçün donizdə külək enerjisindən istifadə ilə yanaşı, hibrid şəkildə quruda külək və günəş enerjisindən də istifadə olunması mümkündür. Əlavə olaraq bu istiqamətdə aparılmış araşdırmalara əsasən, donizdə külək enerjisindən istifadə potensialı 38 QVt-a qədər qiymətləndirilmişdir ki, bu da Strateji Baxış sənədi ilə tam uyğunluq təşkil edir.

Hidrogen istehsalı ilə əlaqədar Masdar, Fortescue Future Industries (FFI) şirkətləri arasında çərçivə sənədləri, həmçinin SOCAR və ADNOC arasında hidrogen, karbonun idarə edilməsi və geotermal texnologiyalardan istifadə üzrə strateji əməkdaşlığa dair müqavilə, eləcə də SOCAR and "ACWA Power" şirkəti arasında "yaşıl gübrə" lərin istehsalına dair əməkdaşlıq haqqında müqavilə sənədləri imzalanmışdır. Əlavə olaraq ölkəmizdən keçməklə "yaşıl dəhliz" lər (Xəzər dənizi - Qara dəniz - Avropa "Yaşıl Enerji" Dəhlizi, Mərkəzi Asiya - Azərbaycan Enerji Dəhlizi) vasitəsilə hidrogenin ixracı istiqamətində də layihələrin icrası üzrə araşdırmalar davam edir.

COP29 çərçivəsində Energetika Nazirliyi və Beynəlxalq Bərpaolunan Enerji Agentliyi (IRENA) ilə birgə həyata keçirilən Mərkəzi Asiyada Enerji Keçidi üzrə İnvestisiya Forumunun programına uyğun olaraq, Energetika Nazirliyi yanında Bərpaolunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyinin təşkilatlığı ilə "Mərkəzi Asiya regionu üçün Layihələrin Maliyyələşdirilməsi Alətləri" mövzusunda interaktiv təlim sessiyası da keçirilmişdir. Tədbirin məqsədi layihə təkliflərinin hazırlanması ilə əlaqədar fəaliyyət göstərən yerli şirkətlərin bazarlarının artırılması, bu istiqamətdə IRENA tərəfindən yaradılmış "ETAF" (Enerji Keçidinin Sürətləndirilməsi

üzrə Maliyyələşdirmə Platforması) və "CIP" (İqlim İnvestisiya Platforması) platformalarının imkanlarından istifadə edilməsi və nəticədə kiçik və orta miqyaslı "yaşıl layihələr" investisiyaların cəlb olunması idi. Tədbir zamanı platformalara təqdim edilmiş planlaşdırılan layihələrin cavab verməli olduğu tələblər, qiymətləndirmə qaydaları, həmçinin platformaya investitorlar qismində cəlb edilmiş beynəlxalq maliyyə institutları, risklərin azaldılması həllərinə dair məlumatlar da təqdim edildi. Tədbirdə SOCAR Green, Azerbaijan Green Energy Company, Baltech, Azərbaycan Sənaye Korporasiyası, Energazer, Provitaz və digər yerli şirkət və qurumların nümayəndələri iştirak etmişlər.

COP29 çərçivəsində həmçinin "Bərpaolunan enerjiyə investisiya: Davamlı gələcəyə aparıcı yollar" mövzusunda tədbir keçirilmişdir. Azərbaycan "Yaşıl Enerji" şirkətinin nümayəndəsi Xəyalə Nəğiyevanın moderatorluğu ilə keçirilən tədbirdə Energetika Nazirliyi yanında Bərpaolunan Enerji Mənbələri Dövlət Agentliyinin (BOEMDA) direktor müavini Rəna Hüseynova, "Masdar Azerbaijan" şirkətinin direktoru Murad Sadıqov, "Baltech Green" LLC şirkətinin rəhbəri Volkan Gerdan və ABŞ-dən qonaq "Lyten" şirkətinin nümayəndəsi Laslo Horvath çıxış etmişlər. Dövlət Agentliyinin rəsmisi çıxışında COP29 prezidentliyi tərəfindən irəliləyən "yaşıl enerji" nin inkişafına dair 3 təşəbbüs barədə (Hidrogen Bəyannaməsi, "Yaşıl enerji" zonaları və dəhlizlər, Qlobal enerji saxlanma sistemi və şəbəkələr) məlumat vermiş, Azərbaycanda "yaşıl enerji" nin ixracı və bunu təmin edəcək infrastruktur layihələri haqqında danışmışdır.

Energetika Nazirliyi və Beynəlxalq Bərpaolunan Enerji Agentliyinin (IRENA) birgə təşkilatlığı ilə keçirilən "Bərpaolunan Enerji Qoyuluş Gücünün 2030-cu ilə qədər 3 dəfə artırılması: Mərkəzi Asiya regionunda bərpaolunan enerji üzrə fəaliyyətin sürətləndirilməsi" adlı tədbirdə isə iştirakçılara Azərbaycanda bərpaolunan enerji potensialı, həyata keçirilən layihələr və həmin layihələrin enerji sistemində inteqrasiyası ilə əlaqədar görülən işlər, həmçinin enerji saxlanma sistemləri, Mərkəzi Asiya regionunda elektrik enerji sistemlərinin birləşdirilməsinə dair imzalanan müqavilələr barədə ətraflı məlumat verilmişdir. Müzakirələrdə UNESCAP, Dünya Bankı, UNECE, Koreya Enerji Agentliyinin, Qazaxıstanın Bərpaolunan Enerji üzrə Maliyyə Mərkəzinin nümayəndələri iştirak etmişlər.

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

"Ümidvaram ki, COP29-da daha çox vəsait vəd edən maliyyələşmədə irəliləyiş olacaq"

"Ümidvaram ki, COP29-da karbon bazarlarında, həmçinin uyğunlaşma üçün daha çox vəsait vəd edən maliyyələşmədə yaxşı irəliləyiş olacaq".

Bu sözləri AZƏRTAC-a açıqlamasında ABŞ-nin Pensilvaniya Universitetində Enerji Siyasəti üzrə İqlim Mərkəzinin xüsusi məsləhətçisi Anjela Lusiyaya Paçon Qarsiya söyləyib. O, tədbirin təşkilatçılığının möhtəşəm olduğunu da deyib: "COP29-da iştirakçılara konfrans keçirilən məkana avtobuslarla getməklə uğurlu bir iş görüblər. Bu, çox yaxşı bir fikirdir. COP29 iştirakçılara kömək edən könüllülər ordusunu xüsusi vurğulamaq istəyirəm. Onların hamısı mehriban, yardımsevər olmaqla yanaşı, ingiliscə çox gözəl danışırlar".

"COP tədbirləri öhdəlikləri gücləndirməyə kömək edir"

"COP29-da müşahidə etdiyim odur ki, burada çoxlu insan və hər bir ölkənin danışıqları üçün pavilyonu var. Tədbirin təşkilatçılığını yüksək qiymətləndirirəm".

Bunu Qırmızı Xaç Cəmiyyətinin Burundidəki əyalət katibi Jan Bosko Ntshinyuzva deyib.

Onun sözlərinə görə, COP tədbirləri öhdəlikləri gücləndirməyə kömək edir. Bu tədbirlərlə inkişaf etmiş ölkələr inkişaf etməkdə olan ölkələrə, xüsusilə icma səviyyəsində davamlılıq üçün kömək edə bilərlər: "Hər ölkənin öz fəlakətləri var. Ölkələr iqlim dəyişikliyinə təsirlərini minimuma endirmək üçün tədbirlər görməlidirlər".

"Ümid edirəm ki, biz COP29-da meşələr üzrə mühüm razılıq əldə edəcəyik"

"Mən 2003-cü il Milan konfransından başlayaraq COP-da iştirak edirəm. Təşkilatımız qlobal meşə sahəsinə ilham verir. Burada olduğumuz əsas səbəbi odur ki, meşələrin iqlim fəaliyyətində vacib rolunu təbliğ edək".

Bunu Ekvatorial Meşələr Dövlətləri Koalisiyasının baş müşaviri, honduraslı iştirakçı Eduardo Reyes bildirib. Eduardo Reyes qeyd edib ki, 2005-ci ildə

Monrealda COP konfransında ölkəmizi təmsil etdiyi təşkilat meşə salınmasında qaz emissiyalarının azaldılması məsələsini qaldırıb.

"Bundan başqa, biz indi çalışdıq ki, Paris Sazişinin 5,2 maddəsinə görə razılıq əldə edək. Bu maddə özündə meşələrin dayanıqlı idarəçiliyini ehtiva edir. Həmçinin istəyirik ki, özəl sektor meşə salınması prosesində rol oynasın", - deyərək beynəlxalq təşkilatın rəsmisi bildirib.

Eduardo Reyesin sözlərinə görə, meşələr global istiləşməni 1,5 dərəcə temperaturda saxlamaq üçün olduqca zəruridir: "Ümid edirəm ki, biz COP29-da meşələr üzrə mühüm razılıq əldə edəcəyik".

"COP29-da müzakirələrdə iştirak etmək olduqca maraqlıdır"

"Biz Bakıda olmaqdan çox məmnunluq. Düşünürəm ki, COP29 çox yaxşı təşkil olunub".

Bu fikirləri Norveçin İqlim və Ətraf Mühit Nazirliyinin, "Norveç beynəlxalq iqlim və meşə təşəbbüsü" nün siyasi direktoru Hege Karsti Ragnhildstveit deyib.

"COP29-da olmaq, müzakirələrdə iştirak etmək, fərqli insanlarla ünsiyyət qurmaq olduqca maraqlıdır. Biz bu konfransa dəvət edildikləri üçün təşkilatçılara minnətdarlığımı bildirirəm", - deyərək qeyd edib.

"Biz Bakıda qadınları, gəncləri iqlim dəyişmələrinə qarşı mübarizəyə cəlb etmək üçün toplamışıq"

"Mən Konqo Demokratik Respublikasından gəlmişəm. Ölkəm böyük meşələrə malikdir. Orada bataqlıqlar əmələ gəlir və bunlar karbon verir. Elektrikli avtomobillərə sahib olmaq üçün strateji minerallarımız var, bizdə litium da istehsal olunur".

Bu sözləri Konqodan olan iştirakçı xanım Prüdans Kiyayu Sibatu söyləyib.

Qonaq Bakıya dünyanın iqlim dəyişmələri ilə bağlı nələrdən danışmaq istədiyini soruşdu deyib: "Biz burada karbon kreditləri uğrunda mübarizə aparmaq və qadınları, gəncləri iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizəyə cəlb etmək üçün toplamışıq".

Kütləvi iştirak, böyük ictimai marağ, peşəkar təşkilatçılıq

"COP29-da uyğunlaşma ilə bağlı çox yaxşı layihələr var idi"

"COP29-a Aral dövizinə uyğunlaşma üzrə global məqsədi müzakirə, eyni zamanda itki və zərərli bağlı bir çox sessiyada iştirak etmək üçün gəlmişəm".

Bu sözləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Banqokda yerləşən Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Asiya və Sakit Okean regionu üzrə iqtisadi və sosial komissiyasının fəlakət riskinin azaldılması üzrə rəhbəri Sanjay Srivastava söyləyib. O, iştirak etdiyi sessiyaları son dərəcə qənaətbəxş hesab edib: "COP29-da uyğunlaşma ilə bağlı çox yaxşı layihələr var idi. Konfrans yumşaldılma və uyğunlaşmanı bir araya gətirdi. Bu, COP29 konfransının unikalıdır".

"COP29-la bağlı xəbərləri AZƏRTAC-dan izləyirəm"

"Mən Bolqarıstan milli xəbər agentliyinin baş redaktoruyam. Bu, iqtisadiyyat departamentindən bir həmkarımın birlikdə işlədiyimiz ikinci COP tədbiridir.

Bakı məni özünə heyran etdi. Konfransın keçirildiyi məkən inanılmazdır".
Bu sözləri Bolqarıstan milli xəbər agentliyinin (BTA) baş redaktoru Antoaneta Markova deyib. "Konfransın gözlədiyimiz nəticələrindən çox şey asılıdır. Bakıdan Braziliyaya köçəcək məsələlər olacaq, amma xeyli irəliləyişlərin də əldə olunaacağına inanıram. Dünya ölkələri birlikdə hərəkət etməlidir.

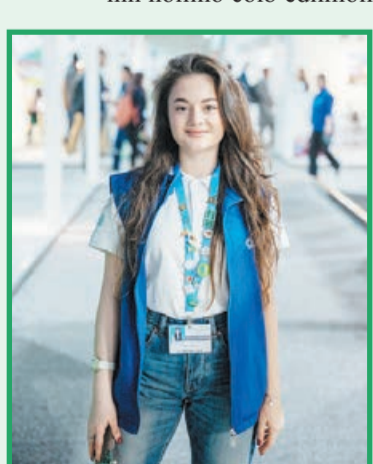
Biz jurnalistlər xaricə səyahət edəndə və tərəfdaş təşkilatlardan həmkarlarımızı görəndə çox sevinirik. Neçə gündür COP29-la bağlı xəbərləri sizin xəbər agentliyinizdən - AZƏRTAC-dan izləyirəm", - deyərək bolqarıstanlı jurnalist qeyd edib.

"COP29-da müsbət qərarlar veriləcəyinə inanıram"

"İqlim dəyişikliyi müzakirələrində iştirak etmək üçün Maldiv adalarından gəlmişəm. Azərbaycan COP29-un hazırlanmasına xüsusi say göstərib.

Buradakı xidmətlər, hər şey mükəmməl şəkildə qurulub. Buna görə də Azərbaycan dövlətinə öz təşəkkürümü bildirirəm".
Bu sözləri Maldiv adalarının Ətraf Mühit və Enerji Nazirliyinin İqlim dəyişikliyi departamentinin direktoru Ali Shareef deyib.
COP29-da iştirak etməyinin əsas məqsədinin iqlim maliyyəsi olduğunu deyən departament direktoru müsbət qərarların veriləcəyinə inandığını bildirib.
"COP29-da yumşaldılma və uyğunlaşma ilə bağlı bir çox istiqamətdə yekunlaşacağına ümid etdiyimiz başqa elementlər də var, lakin ən əsası maliyyədir", - deyərək əlavə edib.

"COP29-un inkişaf etməkdə olan ölkələrin öhdəliklərini yerinə yetirəcəyinə ümid edirik"

"COP29-da inkişaf etməkdə olan ölkələrin öhdəliklərini yerinə yetirəcəyinə ümid edirik". Bu sözləri Qvineyanın Ətraf Mühit və Davamlı İnkişaf Nazirliyinin rəsmisi Kadyatu Daleyn Diallo deyib.

O, Bakıda COP-un təşkilatçılığına çox heyran qaldığını bildirib: "Həqiqətən, təşkilatçılıq mükəmməldir. Düzgün istiqamətləri göstərmək üçün kifayət qədər insan cəlb edilib. Hər şey yaxşı qaydada təşkil olunub. Biz bunu bəyəndik, şəhər təmizdir, əhali qonaqpərvərdir. Bir sözlə, hər şey çox gözəldir".

Diallo COP29-dan gözləntilərini də açıqlayıb: "Mənim gözləntilərim əksər Afrika ölkələrinin gözləntiləri kimidir. Biz iqlim dəyişikliyi nəticəsində yaranan itkilər və zərərlər üçün çoxlu maliyyə vəsaiti əldə etməyi ümid edirik".

"Asiya və Avropa arasında körpü olan Azərbaycanın inkişaf etmiş mədəniyyəti var"

"Biz COP29-da iştirak edərək icmalarımıza iqlim dəyişikliyinə uyğunlaşmağa kömək edəcək dəstəklər axtarıyıq. Eyni zamanda bu prosesdə bizə nəyin kömək edə biləcəyini öyrənirik. Bu sahədə ən kritik məsələlərdən biri iqlim dəyişikliyinə təsirlənən inkişaf etməkdə olan ölkələr üçün maliyyə dəstəyinin təmin edilməsidir".

Bu sözləri COP29 iştirakçısı, Afrika Kənd Təsərrüfatı Texnologiyası Fondunun nümayəndəsi Vitumbiko Chinoko deyib.

O vurğulayıb ki, Afrika Kənd Təsərrüfatı Texnologiyası Fondu 24 ölkədə fəaliyyət göstərir. "Ölkəmizdə iqlim dəyişikliyinin təsirləri nəticəsində biomüxtəlifliyin pozulması, torpaqla bağlı problemlər və məhsuldarlığın aşağı düşməsi müşahidə olunur. Torpağın münbitliyinin pisləşməsi məhsuldarlığımıza və iqtisadiyyatımıza ciddi şəkildə mənfi təsir edir", - deyərək bildirdi.

Vitumbiko Chinoko ilk dəfə Azərbaycana səfər etdiyini vurğulayaraq ölkəmiz haqqında təəssüratlarını bölüşüb: "Ölkəmiz haqqında əvvəllər məlumatlı olsam da, Azərbaycanı çox bəyəndim. Asiya və Avropa arasında körpü olan bu ölkənin inkişaf etmiş mədəniyyəti, dadlı yeməkləri, mehriban insanları və zəhmətkeş könüllüləri var".

"Bakı COP29-da innovativ rəqəmsal platforma təqdim edib"

"Heyrətamiz təşkilatçılıq, hər şey düşünüldü - rahat logistika, qonaqpərvərlik. Həm də çox vacibdir ki, bu, resursları paylaşa, əlaqələr mübadiləsi edə, ən yaxşı təcrübələri bölüşə biləcəyiniz yaxşı düşünülmüş rəqəmsal platformadır. Mənə elə gəlir ki, bu, xüsusi olaraq məhz COP29-da təbii edilən belə innovativ həllərdən biridir".

Bu barədə COP29-da iştirak edən Rusiyanın "RUSAL" şirkətinin İdarə Heyətinin üzvü, davamlı inkişaf üzrə direktoru Yelena Myakotnikova deyib.

"Bütün əvvəlki COP-larda çoxlu sular və tətillər olmuşdu. COP29 isə praktiklik tələbi ilə keçirildi. Çoxlu sayda görüş oldu. Mənə elə gəlir ki, iqlim gündəmində qarşılıqlı fəaliyyət baxımından yeni bir qapı açılıb. Biz şirkət olaraq 2007-ci ildən iqlim gündəmi ilə məşğul oluruq. Ən böyük alüminium istehsalçılarından biri. Bizim aşağı karbon izi olan "Elao" alüminiumun payına global tədarükün təxminən üçdə biri düşür. Bu gün məhz aşağı karbonlu məhsullara böyük ehtiyac var.

Eyni zamanda biz iqlim layihələrini həyata keçiririk. Texnoloji həllərimiz, texnoloji iqlim layihələrimiz də var, çünki biz daim enerji səmərəliliyinin artırılması və karbonlaşdırmanın artilması üzərində işləyirik", - deyərək Yelena Myakotnikova sözlərini yekunlaşdırdı.

"İqlim böhranı fəlakətli nəticələrə gətirib çıxara bilər"

"Dövlətlərin ətraf mühitin mühafizəsi prinsiplərinə zidd olaraq iqtisadiyyatı inkişaf etdirmək cəhdləri bütün bəşəriyyət üçün fəlakətli nəticələrə gətirib çıxara bilər".

Bu fikri tanınmış türkiyəli ekspert, iqtisadiyyata dair 26 kitabın müəllifi, elmlər doktoru Mahfi Eğilmez söyləyib.

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının Bakıda keçirilən 29-cu sessiyasının (COP29) əhəmiyyətini şərh edən iqtisadçı dünya iqtisadiyyatının aktiv artım templərinə diqqət çəkərək qeyd edib ki, təkcə son 23 il ərzində global ÜDM həcmi üç dəfə artaraq 105,4 trilyon dollar həddinə çatıb.

"Resurslardan səmərəsiz istifadə edilməsi və ətraf mühitə nəzarətsiz emissiyalar təbii və bəşəriyyət üçün zərərli. Qlobal temperaturun artması səhrələşmə, meşə sahəsinin azalması, buzlaqların əriməsi, quraqlıq, anomol temperatur rejimləri və biomüxtəlifliyin azalması ilə əlaqələndirilir", - deyərək əlavə edib.

Eğilmez bu gün atmosferə atılan istixana qazlarının ən azı yarısının Şimal yarımkürəsi ölkələri, xüsusilə Çin, ABŞ, Avropa ölkələri və Hindistanın payına düşdüyünü qeyd edib.

Onun sözlərinə görə, Türkiyə atmosferin istixana qazları ilə çirklənməsinə görə dünyanın 20 ölkəsindən, coğrafi mövqeyinə görə isə bu ölkə iqlim dəyişikliyinə təsirlərinə ən çox məruz qalan ölkələrdən biridir.

Elmlər doktoru alimlərin iqlim dəyişikliyinə mənfi nəticələrini ilk növbədə Türkiyənin Aralıq dənizi regionunun, eləcə də Şərqi və Cənub-Şərqi Anadolu bölgəsinin sakinlərinin hiss edəcəyi ilə bağlı hesablamalarına diqqət çəkib.

Ekspert dünya birliyinin iqlim sektorunda birgə addımların vacibliyini qeyd edərək, bir sıra dövlətlərin hələ də Paris Sazişinin iştirakçısı olmadığını diqqətə çatdırıb. "Bu saziş hələ də İran, İraq, Liviya və Yəmən tərəfindən dəstəklənməyib. Bu dövlətlər arasında Türkiyə kimi havanın çirkləndirilməsinə görə TOP 20 dövlət arasında yer alan İran xüsusilə əhəmiyyətli biridir.

Eyni zamanda o, ABŞ-nin iqlim gündəminin təşviqində xüsusi rolunu qeyd edib. İqtisadçı hesab edir ki, Prezident Donald Trampın ikinci prezidentlik dövründə ABŞ yenidən Paris Sazişindən çıxsa, razılaşmaların onsuz da çətin olan icrası daha da çətinləşəcək.

Eğilmez əmin olduğunu bildirib ki, ətraf mühit problemləri o qədər əhəmiyyətli və miqyaslıdır ki, bu məsələni siyasətçilərin vicdanına buraxmaq olmaz. İctimaiyyət, sadə vətəndaşlar böhranın həllinə cəlb edilməlidirlər.

COP29
Baku
Azerbaijan

Kütləvi iştirak, böyük ictimai maraq, peşəkar təşkilatçılıq

"COP29-dakı müzakirələr Qanada iqlim dəyişikliyi fəsadları ilə mübarizəyə kömək edəcək"

"Mən Qanadanam və COP29-a müşahidəçi kimi gəlmişəm". Bunu AZƏRTAC-a müsahibəsində Qana nümayəndə heyətinin üzvü Endryu Addae deyib.

O bildirib ki, təmsil etdiyi ölkə iqlim böhranını yaşayır. Hesab edir ki, COP29-dakı müzakirələr Qananın üzvləşdiyi iqlim dəyişikliyi fəsadları ilə mübarizə aparılmasına kömək edəcək.

"Azərbaycanı çox bəyəndim. Sakit, sülhsevər ölkədir. Xüsusilə qonaqpərvərliyi çox xoşuma gəldi. Tullantıların azaldılması, ağacların əkilməsi ilə bağlı danışıqlardan məmnun qaldım. Ağacların əkilməsi insan həyatı üçün çox önəmlidir".

"COP29-da bəzi liderlər "ağıllı şəhər" layihələrindən danışdılar, bu, yaxşı fikirdir"

"Həqiqətən iqlim dəyişikliyi qarşılaşdığımız vacib global problemdir. COP29 ərzində iqlim keçidiylə mübarizə məqsədində olan müzakirələri dinlədim. Bəzi liderlər "ağıllı şəhər" layihələrindən danışdılar. Bu, həqiqətən də, yaxşı fikirdir. Biz bu layihələri həyata keçirməliyik".

Bu sözləri COP29-a gələn çinli müşahidəçi Shuhan Xie deyib.

"İlk dəfə COP-da iştirak edirəm. Azərbaycana ilk dəfə gəlirəm və düzünü desəm, buranı görəndə çox təəccübləndim. Bakı gözəl və heyratamizdir. İnsanları çox səmimi və mehriban-dırlar", - deyərək qeyd edib.

"COP29-un transformativ bir konfrans olacağını düşünürəm"

"COP29 konfransı ümumilikdə yüksək səviyyədə təşkil olunub və çox səmərəli keçir. Konfrans sərbəst şəkildə davam edir. Biz təşkilat olaraq fəal iştirak etmişik, müzakirələrdə yer almışıq. Ümumiyyətlə, tərəflər arasında razılaşmaların əldə olunması üçün müzakirələr davam edir. Mənim ümumi gözləntim budur ki, bu iqlim konfransı əsasən və dərindən bir dəyişikliyə səbəb olacaq, yəni transformativ bir COP olacaq".

Bu sözləri COP29 çərçivəsində ölkəmizə gələn Nigeriyada fəaliyyət göstərən "Davamlı Ətraf Mühit, Qida və Kond Təsərrüfatı Təşəbbüsü" Təşkilatının nümayəndəsi Jacob Aderibigbe söyləyib.

Bu konfransın yalnız toplantı formatında keçməməsinin əhəmiyyətini vurğulayan nigeriyalı qonaq əlavə edib: "Azərbayca-

nın evsahibliyi etdiyi bu tədbir təkə bir araya gəlmək üçün deyil, həm də planetin xeyrinə mühüm qərarların qəbul olunması üçün bir platformadır. Bu, kainatın gələcəyi ilə bağlıdır, yalnız danışıq deyil, konkret addımlardır, resursların səfərbər edilməsidir. İqlim dəyişikliyi bütün cəmiyyətin problemdir və həlli də bütün cəmiyyətin birgə iştirakı ilə mümkündür. Mən danışıqların nəticə verməsini, əsas iştirakçıların düzgün qərarlar qəbul etməsini gözləyirəm".

J.Aderibigbe iqlim dəyişikliyi Nigeriyada yaratdığı problemlərə də toxunub. Onun sözlərinə görə, ölkə ərazisində iqlim dəyişiklikləri müxtəlif formalarda özünü göstərir: "Nigeriyada iqlim dəyişikliyi müxtəlif sahələrdə böyük təsir göstərir. Şimalda quraqlıqların artması, cənubda isə daşqınların çoxalması kimi problemlər yaşanır. Məsələn, cənubda güclü yağışlar nəticəsində bir çox ev su altında qalır. Hava şəraitini övvələcədən proqnozlaşdırmaq mümkün deyil. Bu da məhsuldarlığın azalmasına və bəzi bölgələrdə ərzaq çatışmazlığına səbəb olur. İqlim dəyişikliyi təkə ətraf mühit deyil, həm də sosial problemlərə səbəb olur. Şimalda quraqlıq səbəbindən maldarlıqla məşğul olan çobanlar cənuba köç edirlər. Bu isə fermerlərlə çobanlar arasında toqquşmalara səbəb olur. Bu vəziyyət həm ərzaq təhlükəsizliyini, həm də sosial stabilliyi təhdid edir".

Nigeriyalı nümayəndə bu problemlərin həlli üçün təcili addımlar atılmasının vacibliyini vurğulayaraq əlavə edib: "Biz Azərbaycana səslərini dünyaya çatdırmaqla yanaşı insanların, icmaların səsini özlərinə çatdırmaq üçün çalışmalıyıq. Artıq gözləmək vaxtı deyil, hərəkət etmək vaxtıdır. COP29-da iştirak edən nümayəndələr konkret qərarlar qəbul etməli və real həllər tapmalıdırlar".

"Türkiyə iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə daha iddialı planlar elan etməlidir"

"Türkiyənin Bakıda elan etdiyi uzunmüddətli iqlim dəyişikliyi Strategiyası ölkənin bu sahədəki potensialından istifadə etmək üçün yetərli deyil".

Bu sözləri jurnalistlərə Türkiyənin "Ekosfera" dərnəyinin İdarə Heyətinin üzvü Özgür Gürbüz BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası

(COP29) çərçivəsində Türkiyə hakimiyyətinin iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə planlarını şərh edərkən deyib.

Onun sözlərinə görə, rəsmi Ankaranın planları bərpaulunan enerji mənbələrinin (RES) gücünü artırmağa yönəldə de, qazıntı yanacaqlarından imtina üçün dəqiq qrafiki nəzərdə tutmur.

"Ölkəmiz bərpaulunan enerji mənbələrinin və nüvə enerjisinin potensialından istifadəni artırmağa hazır olduğunu bəyan edir, eyni zamanda qaz və kömür elektrik stansiyalarının fəaliyyətini davam etdirir. Bunun heç bir rəşional izahı yoxdur. Əslində, ekoloji problemlər davam edəcək, enerji xərcləri isə artacaq", - deyərək Ö.Gürbüz bildirib.

O qeyd edib ki, Avropada hələ də kömürlə işləyən elektrik stansiyaları olan cəmi 5 ölkə qalıb ki, onlardan biri də Türkiyədir. Ekspert hesab edir ki, Ankaranın kömür elektrik stansiyalarının bağlanması ilə bağlı konkret tarixləri açıqlamasının vaxtı çatıb.

"Ekosfera" dərnəyinin nümayəndəsinin sözlərinə görə, Türkiyənin 2053-cü ilə qədər atmosfərə zərərli emissiyaları sıfıra endirmək məqsədinə nail olmaq üçün qazıntı yanacaqları istehlakını minimuma endirməsi mütləqdir: "COP29-da elan edilmiş strategiyada neqliyyat sektorunun inkişaf planları kontekstində də ziddiyyətlər var. Türkiyə hökuməti dəmir yolu şəbəkəsinin genişləndirilməsini prioritet adlandırır, amma avtomobil yolları və hava neqliyyatı mövzusunda məhəl qoymur".

Ö.Gürbüz diqqətə çatdırıb ki, bu günə qədər dünya ölkələrinin yalnız kiçik bir hissəsi istixana qazı emissiyalarını azaltmaq üçün iddialı hədəflər açıqlayıb. "Dünya ölkələri üçün NDCs-lərin (Milli Müəyyən Edilmiş Təhdidlər) yaxşı nümunəsi Böyük Britaniya hökuməti tərəfindən COP29-un ilk günlərində dərc edilmiş sənəddir. Təəssüf ki, heç də bütün ölkələrin Britaniya kimi yüksək məqsədləri yoxdur. Əgər dövlətlər öz milli hədəflərini yerinə yetirə bilməyənlər, bəşəriyyət on azı 2,7 dərəcə Selsi global istiləşmə ilə üzləşəcək", - deyərək ekspert xəbərdarlıq edib.

"Ekosfera"-nın nümayəndəsi daha sonra Bakıda iqlim maliyyəsi mövzusunda gedən müzakirələrə diqqət çəkib: "Əsasən inkişaf etmiş ölkələri birləşdirən İƏİT ölkələri iqlim maliyyəsinə töhfə verən ölkələrin siyahısının genişləndirilməsinin tərəfdarıdır. Digər mühüm müzakirə mövzusu maliyyələşdirmə mexanizmləridir. İnkişaf etməkdə olan dövlətlər bu vəsaitlərin kreditlər deyil, qrantlar və digər dəstək növləri şəklində ayrılmasının tərəfdarıdır ki, bu da dövlətlərin borc yükünün artmamasına səbəb olacaq".

O, kiçik adalara və inkişaf etməmiş dövlətlərə kömək etməyə hazır olduqlarını bəyan edərək Avropa İttifaqını misal çəkib və qeyd edib ki, bir çox inkişaf etməkdə olan ölkə, o cümlədən Türkiyə iqlim maliyyəsi resurslarına maksimum çıxış əldə etməyə çalışır.

Ekspert eyni zamanda inkişaf etməkdə olan ölkələrin 2030-cu ilə qədər iqlim məqsədləri üçün hər il on azı 1,3 trilyon dollar ayrılmasını tələb etdiyinə diqqət çəkib: "Bu günə qədər müzakirə edilən "iqlim maliyyəsi"-nin həcmi 100 milyard dollarla məhdudlaşdığına nəzərə alsaq, tələblər arasındakı fərq kifayət qədər əhəmiyyətlidir. Lakin bu o demək deyil ki, dünyada belə fondlar yoxdur. Təkə ötən il dünyada silahlanmaya 2,4 trilyon dollar xərclənib".

Onun fikrincə, əgər bu gün bəşəriyyət silaha vəsait xərcləməkdən və mədəni yanacaqları ilə bağlı sənayelərin təşviqindən imtina edərsə, o zaman çoxlu iqlim maliyyəsi mənbələri olacaq.

"COP29 çərçivəsində tərəflərin vacib razılaşmalara nail olacağına ümidvaram"

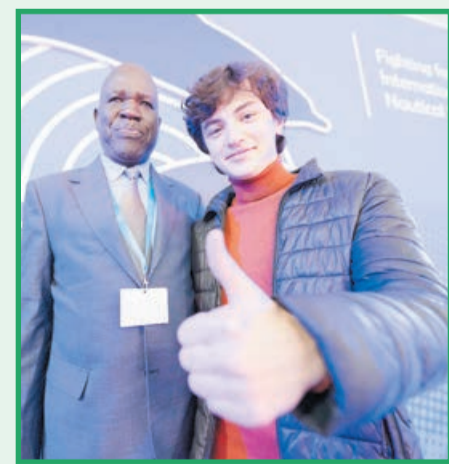
"COP29 konfransı mükəmməl təşkil olunub və özümü burada çox rahat hiss edirəm. Konfrans ümumilikdə çox səmərəli keçir. Azərbaycan xalqının qonaqpərvərliyindən isə olduqca məmnunam".

Bu sözləri COP29 çərçivəsində ölkəmizə gələn qambiyalı nümayəndə Momodou Ceesay söyləyib.

Onun sözlərinə görə, bəzi məsələlərdə hələlik razılıqlar əldə olunmasa da, belə beynəlxalq platformaların əsas məqsədi iştirakçıların bir-biri ilə dialoq qurması və fikirlərini bölüşməsi üçün imkan yaratmaqdır.

M.Ceesay Qərbi Afrikada yerləşən və əhalisi 2.4 milyona çatan Qambiyanın iqlim dəyişikliklərinə qarşı xüsusilə həssas olduğunu bildirib: "Ölkəmizin zəif infraqstruktura malik olması ekstremal iqlim hadisələrinin təsirini artırır. Qambiyada meşələrin qırılması, meşə yangınları və digər təbii fəlakətlər yerli əhalinin gündəlik həyatına ciddi təsir göstərir. Bu problemlərin həlli üçün Qambiya hökuməti ciddi sayılır".

Qambiyalı qonaq COP29 çərçivəsində tərəflərin vacib razılaşmalara nail olacağına ümid etdiyini bildirib. Onun fikrincə, iqlim dəyişiklikləri ilə mübarizə bütün ölkələrin birgə öhdəliyidir və bu mübarizədə inkişaf etmiş dövlətlərin də özərinə böyük məsuliyyət düşür.

COP29: keçmişdən gələcəyə şanlı keçid

Bakı gələcək üçün global dünya gündəmini yaradıb

Azərbaycan müstəqil siyasət yürüdə bilən, öz maraqlarını açıq şəkildə bəyan edən ölkədir

Bakıda postsovet məkanında indiyə qədər təşkil edilmiş ən böyük beynəlxalq sammit - BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası COP29 - BMT Baş Assambleyasından sonra dünya liderlərinin ikinci ən böyük illik toplantısı başa çatıb. Lakin yekun sənəddə bağlı işlər davam etdirilir.

Qafqaz üzrə ekspertlər bu hadisənin Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə mövqeyinə necə təsir edəcəyi və artıq təsir göstərdiyi barədə "Vestnik Kavkaz" portalına danışdı.

İqtisad elmləri doktoru, professor, Sankt-Peterburq Dövlət Universitetinin "Diplomatiya" magistr programının rəhbəri, "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun üzvü Stanislav Tkachenko iki həftə ərzində Azərbaycanın dünyanı tam diqqət mərkəzində olduğunu vurğulayıb: "Dünya liderləri Azərbaycanın ev sahibi kimi planlaşdırdığı çox aktual gündəliyə dair mühüm məsələləri müzakirə etmək üçün Bakıya gəlirlər və burada iki dünyagörüşü toqquşub: inkişaf etmiş ölkələrin iqlim dəyişikliyi ilə mübarizəyə baxış və inkişaf etməkdə olan ölkələrin baxışı. Belə vəziyyətdə Azərbaycan öz dialoqlarında effektiv orta xətt tutmağı bacarıb. Ümid edirəm ki, COP29-da irəli sürülən iqlim gündəliyini ədalətli yanaşmaya doğru hərəkət davam edəcək".

Politoloqun dediyinə görə, Rusiya Azərbaycanın konfransda sədrliyinə və COP29-un təşkilinə çox yüksək qiymət verir. İnkişafın iqtisadiyyatı, döndürücü enerji keçidinin ona təsiri və ətraf mühitlə bağlı hər şeyin müzakirəsi artıq inkişaf etməkdə olan ölkələrin xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi üçün effektiv modellər hazırlamağa yönəlməlidir. Azərbaycan bu mövqeyi açıq şəkildə ifadə edə bildi: zəngin dövlətlər iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə yoxsullara kömək etməlidirlər.

COP29 zamanı Azərbaycan özünü yaxşı təşkilatlanmış, gənc və dinamik bir dövlət kimi göstərib, sanki Bakı son 20 ildə şəhər infrastrukturunu yeniləyib, sahil- və göydələnlər tikib, əla hotel sənayesi yaradaraq belə bir mötəbər tədbir keçirməyə hazırlaşmış. Bu günlərdə Azərbaycan özünü çox müasir dövlət və Cənubi Qafqazda şəksiz lider kimi göstərdi.

Rusiya Beynəlxalq Əlaqələr Şurasının eksperti Aleksey Naumov Bakının yeniliklərini diqqət çəkib: "Əvvəllər iqlim konfransları kifayət qədər standart sənəri üzrə keçirilirdi: inkişaf etməkdə olan ölkələrə iqlim dəyişikliyi ilə düzgün mübarizə aparmağı və onların bununla bağlı nə etməli olduqlarını öyrətdirdilər. Konfransın ev sahibi ölkəsi Azərbaycan isə özünü qeyri-adi və kifayət qədər cəsarətli apardı: Prezident İlham Əliyev Frans və Niderlandın ünvanına açıq müstəmləkəçilik ittihamları səsləndirdi və onun çıxışı təkəf COP29-a gəlməkdən imtina edən müstəmləkəçilərin özlərini deyil, həm də Qlobal Cənub ölkələrini heyran qoydu. Yəni dünya istəbilsə deyilən şeyə uyğunlaşmadığı, öz qaydalarını dik-tə etdiyi zaman Azərbaycan müstəqil siyasət yeritməyə əsaslı şəkildə sadıqdır, o cümlədən beynəlxalq forumlarda".

COP29-da gördüyümüz ikinci yenilik - dünyanın çirklənməsinin və global istiləşmənin benefisiarlarından, yəni inkişaf etmiş ölkələrdən 1,3 trilyon dollar tələb etməyə qərar verən Qlobal Cənub ölkələrinin birləşməsi. İqlim problemlərinin həll etmək üçün bu, dünya nizamının əsaslarını dəyişdirən tamamilə yeni bir həkayədir. İndi dünyanın əksər ölkələri olan

Qlobal Cənubun yüksəlişini görürük. Onlar artıq global azlıq ölkələrinin qaydaları ilə oynamaq istəmir, əksinə, öz iradələrini dik-tə etmək və öz gündəmlərinə uyğun işləmək niyyətindədirlər.

Ekspert hesab edir ki, bunun Azərbaycanda baş verməsi təsadüfi deyil: "Biz Qoşulmama Hərəkatının inkişafında Bakının sədrliyinin nə qədər mühüm rol oynadığını xatırlayıyıq. Azərbaycan bu gün fəvqəldövlət ölkələrə potensial forqına baxmayaraq, müstəqil siyasət yeridə bilən, öz maraqlarını açıq şəkildə bəyan edən ölkə nümunəsidir. İndi biz başa düşürük ki, zaman keçdikcə Qoşulmama Hərəkatı dünya miqyasında getdikcə daha əhəmiyyətli rol oynayacaq".

Rusiya siyasət analitik, Xəzər Strateji Araşdırmalar İnstitutunun baş direktoru, "Milli Müdafiə" jurnalının baş redaktoru İqor Korotchenko COP29-un Bakıda keçirilməsini Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə yüksək statusunun və nüfuzunun təsdiqi adlandırdı: "COP29 bir daha hamıya göstərdi ki, Azərbaycan bu gün global miqyasda tendensiyaların müəyyən edən ölkələr sırasındadır. Təşkilatı nöqtəy-nəzərdən, COP29 qüsuruz həyata keçirilib və bu tip iqlim forumları üçün bir model təqdim edilib. Bakı əvvəllər mötəbər beynəlxalq sammitlərə əla evsahibliyi etməklə məşhurluq idi, lakin COP29 zamanı o, əslində dünyanın paytaxtı oldu. Konfrans təsdiq etdi ki, Azərbaycanın nüfuzu bu gün hamı - respublikanın həm düşmənləri, həm də dostları tərəfindən tanınır".

İ. Korotchenkonun fikrinə, Azərbaycanın geosiyasi və geoqişadisi əhəmiyyəti bütövlükdə artır. Azərbaycan bu gün dünyanın qabaqcıl ölkələri sırasındadır və bu, heç kimin etiraz edə və təzkib edə bilməyəcəyi faktıdır. Azərbaycan global gündəmi formalaşdırır. Bakının COP29-da qaldığı çox həssas məsələ iqlimin maliyyələşdirilməsidir. Qlobal istiləşmə prosesinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edən ölkələr birgə məsuliyyət daşımaq istəmir və iqlim dəyişikliyinə ən həssas olan kiçik ada dövlətlərinə kömək etməkdən yayınır. COP29-da Azərbaycanın irəli sürdüyü ideyalar müzakirə olunmuş, məqsəduyğun və düzgün hesab edilmişdir. Bu günlərdə Bakıda qəbul edilən qərarlar sivilizasiyamızın üzvləşdiyi ən aktual təhlükələrin dəf edilməsi nöqtəy-nəzərindən qarşıdakı onilliklərdə ən mühüm global proseslərin gedişatını müəyyən edəcək.

Bu, Azərbaycan rəhbərliyinin analitik, strateji məqsəduyğun sənədlərini göstərir. Axı konkret praktiki məzmun daşıyan global təşəbbüsləri formalaşdırmaq üçün onları ətraflı şəkildə işləyib hazırlamaq, hesablamaya və razılaşdırmağa lazımdır. Azərbaycan çox böyük işlər görüb. Həmçinin Azərbaycan Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpası timsalında "yaşıl texnologiya"lara, bərpaulunan mənbələrdən enerji istehsalına - külək və su enerjisi, günəş enerjisindən istifadəyə verdiyi önəmli göstərdi.

COP29-da Azərbaycan nənki diqqətlə hazırlanmış təşəbbüslər təklif etdi, həm də nə ediləli olduğunu göstərdi.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Bakının daxilində "kiçik səhərcik": COP29 məkanı sanki "Nuhun gəmisi" nə bənzəyirdi...

Odlar diyarı Azərbaycan daha bir mötəbər tədbiri böyük təntənə ilə yola saldı. Təxminən 15 gün ərzində demək olar ki, insanların yaşadığı bütün materik və qitələrin nümayəndələri dünyanı bürüyən global problemin çarəsini Bakıda axtardılar.

Cəmi 11 aya xariqələr yaranan Azərbaycan COP29 üçün hər bir detali nəzərdə saxlamışdı. Yaddan çıxan hansısa incə bir məqam yox idi. COP29 məkanı kiçik səhərcik kimi idi... Dünyanın dörd bir yandan iştirakçılarının olduğu COP29 məkanı sanki "Nuhun gəmisi" nə bənzəyirdi... Həmin "gəmiyə" minlərlə bir məqsəd, bir ümid birləşdirirdi: təbiətin qəzəbindən xilas olmaq...

Tədbirin sonuncu günü olmasına və yorğunluğa baxmayaraq, hər kəs gülümsəyirdi... Kimisi məmnunluqdan, kimisi isə ölkəmizin növbəti sınaqdan üzünə çıxmasına görə...

AZƏRTAC COP29 tədbirinin keçirildiyi "mavi" və "yaşıl" zonalarda yerli və xarici iştirakçıların fikirlərini öyrənib.

Qarayaxma kampaniyalarına qarşı ideal cavab: ən yüksək səviyyədə təşkilatçılıq və uğurlu evsahibliyi

"EMEDIA Group" Media Təşkilatının sədri Elşən Əliyev sözlərinə görə, ölkəmiz hər zaman sülh, əmin-amanlıq, humanistik niyyətini dünyaya bəyan edib. COP29 tədbiri də Azərbaycanın öz ənənələrinə sadıqlığının növbəti nümunəsidir:

"Biz dinindən, dilindən, milliyətindən, irqindən asılı olmayaraq bütün planet sakinlərinin ədalətli şərtlər altında yaşamasının, iqlim dəyişikliyinə təsir və nəticələrinin aradan qaldırılması üçün az inkişaf etmiş ölkələrə yardım əli uzadılmasının tərəfdarıyıq. İstər COP29-dən əvvəl, istərsə də konfrans dövründə qarayaxma kampaniyaları aparılırsa da, əleyhimizə fikirlər səsləndirilsə də, biz onları ən yüksək səviyyədə təşkilatçılıq və uğurlu evsahibliyi ilə sürdürüdüq. İki həftə ərzində Bakıda qəbul edilən qərarlar dünyanı ümid mərkəzinə çevirdi, bəşəriyyəti narahat edən problemlərə külləklər şəhərində həll yolları axtarırdı. Hamılıqla səfərbər olaraq daha bir çətin və məsuliyyətli işin öhdəsindən müvəffəqiyyətlə gəldiyimiz üçün çox qürurluuyam".

Sabiq deputat, siyasi təhlilçi Sona Əliyeva COP29 çərçivəsində ən möhtəşəm hadisənin Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) ölkəmizin növbəti sınaqdan üzünə çıxmasına görə deyib:

"Düşünürəm ki, COP29 çərçivəsində TDT ölkələrinin imzaladığı sənədlər gələcəkdə real nəticələrə gətirib çıxaracaq. Hətta Azərbaycan və Türkiyənin ekosistemlə bağlı apardığı işlər gələcəkdə digər dövlətlər tərəfindən də öyrənilə bilər. Bakıda keçirilən BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində təşkil edilən Türk Dövlətləri Təşkilatının İqlimə Dayanıqlı "Ağıllı Könd"lər üzrə Nazirlər Sessiyasında İqlimə Davamlı Köndlər Forumu yaradıldı. Bu, olduqca önəmli hadisədir. Biz işğaldan azad olunan Zəngiləndə, "Ağal könd"ün "ağıllı könd" layihəsini reallaşdırmışıq. Bu, dünya iqlim təşkilatlarının hədəfə aparaçağı bir layihədir.

Fəxrli deyə bilərik ki, TDT-yə daxil olan ölkələrin QHT-ləri COP29 çərçivəsində həyata keçirilən proseslərdə fəal iştirak etdilər. Ətraf mühitin qorunması istiqamətində qanunverici çərçivənin yaradılması vacib idi. Bu forumun yaradılması bir daha təsdiq edir ki, qlobal iqlim çağırışlarının həllə evsahibliyi təməli türk dünyası üçün də önəmli idi".

İngiltərənin Lester Universitetinin professoru Con Seymur Heslop-Harrison bildirdi: "Bu, mənim iştirak etdiyim ilk COP-dur. Ətraf etməliyəm ki, COP29 mənim gözələdiyim-

dən də əhatəli oldu. Biomüxtəlifliyə malik sahələrin qorunması ilə əlaqəli təsərrüfatın daha da genişləndirmək üçün gözəl imkanlar var. COP29 könd təsərrüfatı genetikasını, bu sahə üzrə ali təhsil verən universitetlərin rolunu, biomüxtəlifliyin qorunub saxlanılması üsullarını müzakirə etmək, gələcək nəsəl iqlim dəyişikliyi və onun təsirlərini azaltmaq yollarını aşılamaq üçün real fürsət yaradırdı".

Ajans.az xəbər portalının baş redaktoru Tural Müseyibov bütün sahələrdə zəngin təcrübəyə malik olan Azərbaycanın COP29-a evsahibliyi etməsinin ölkəmizin nüfuzunun, qüdrətinin göstəricisi olduğunu diqqətə çatdırdı:

"Şübhəsiz ki, bu məsələdə Prezident İlham Əliyevin rolu dənizdir. Ölkə başçısının dəvəti ilə Azərbaycana gələn prezidentlər, vitse-prezidentlər, baş nazirlər iştirakı ilə keçirilən liderlərin sammitində çıxışlar zamanı səslənən fikirlər Azərbaycana olan diqqət və dəyərin bariz nümunəsidir. Həmçinin ölkəmizin beynəlxalq aləmdə söz sahibinin olmasının göstəricisi kimi qiymətləndirilə bilər. Çox nüfuzlu tədbirin ölkəmizdə keçirilməsi həm də bizim üçün böyük məsuliyyət yaradır. Xarici qonaqların fikirləri də onu göstərir ki, bu gün Azərbaycan istənilən mötəbər tədbiri yüksək səviyyədə təşkil etməyə qadir olan dövlətdir. Buna görə də prosesdə iştirak edən bütün yerli qurumlara, vətəndaşlara təşəkkürü düşür. Tədbirin təhlükəsizliyinin yüksək səviyyədə təşkil edilməsi Azərbaycanla bağlı olan düşüncələrdə daha fərqli yanaşmanı ortaya qoyacaqdı".

Bu dəfə "yaşıl dünya" naminə həmrəy olduq...

"Yaşıl dünya naminə həmrəylik illərdə COP29-un keçirilməsinin ilin ekoloji yükünü və ətraf mühitə qarşı məsuliyyəti davrasının önəmini daha da qabartdıq"ni deyən Bakı şəhəri 295 nömrəli tam orta məktəbin direktoru, sabiq deputat Dilarə Cəbrayıllova fikirlərinə belə davam edib:

"Biz ölkəmiz, dünyamız üçün növbəti həlləddici bir dönmə gətirə qoyduq. Həm öyrəndik, həm də öyrətdik.

Direktoru olduğum məktəbin şagirdləri də COP29 çərçivəsində "yaşıl zona"nı ziyarət etdilər. Ətraf mühitə dost münasibəti uşaqlara ələ kiçik yaşlardan aşılamaq lazımdır. Biz "yaşıl dünya"nın naminə uşaqlarımızı "yaşıl düşün"məyə ilə böyütməliyik. COP29 bir daha onu göstərdi ki, məktəblərdə və təhsil ocaqlarında "yaşıl təhsil" və ətraf mühit dəyişiklikləri ilə bağlı bir sıra maarifləndirici tədbirlərin və layihələrin keçirilməsi məqsəduyğundur. "Yaşıl təhsil"lə bağlı görüləcək çox iş var. Düşünürəm ki, gələcəkdə bəhrə görmək üçün fidanlar indidən düzgün yetişdirilməlidir".

Burundidən gələn iştirakçı Sedrik Hakizimana COP29-un müsbət nəticə verəcəyini və bir çox ölkələrin problemlərinə həqiqətən də kömək edəcəyini düşündüyünü deyib. O, iqlim dəyişikliyinə özviyyət çəkən ölkələrin nümayəndəsi kimi müzakirələrdə iştirak etməyin onun üçün çox vacib olduğunu bildirdi. Paytaxtımızı çox bəyəndiyini dilə gətirən qonaq insanların çox məhraban və səmimi olduğunu da qeyd etməyi unutmayıb.

Birinci Qarabağ müharibəsi şəhidi Şaban Cəfərovun qızı, "NR" İnküziv Mərkəzin təsisçisi və direktoru Nərin Şabanqızı ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdikdən sonra belə vacib tədbirə evsahibliyi etməyimizi ölkəmizi istəməyən qüvvələr üzərində növbəti qələbəmiz adlandırdı.

O, həmçinin deyib: "COP29 məkanında məhdudiyətli vətəndaşların tədbirdə aktiv iştirakı üçün hər bir detal diqqətdə saxlanılmış, inküzivlik təmin olunmuşdu. İnküzivlik və müəssəliyin təşkilində müxtəlif dərəcədə əlliliyi olan şəxslərin iştirakı isə xüsusilə təqdirəlayiqdir. Bununla da ölkəmiz inküziv, bütöv, hər bir fərdi ilə rəngarəng cəmiyyət qurmaq məramını bir daha göstərmiş oldu. "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ill"ndə həmrəyliyimizin növbəti uğuruna görə hər birimizi təbrik edirik".

COP29-un azyaşlı ziyarətçiləri arasında olan Tanzaniyadan gələn Corcina Benedikt Maqesa uşaqların ətraf mühit məsələlərini həllinə töhfə verə biləcəyini deyib. Onun sözlərinə görə, vacib qərarların qəbulunda planetin 18 yaşadək sakinlərinin iti ağıllarının məhsuldarlığı, düşüncələrinin yaradıcılığı hər kəs üçün faydalı ola bilər.

"Uşaqlar COP29 tədbirinin nəticələri barədə məlumatlı olmalı, Braziliyada keçiriləcək COP30-u qaçırmamalıdırlar. Çünki növbəti COP tədbirinin mövzusu uşaqlar üçün olacaq".

"Xəzər dənizinin sahilində yerləşən Azərbaycan çox gözəl, səmimi və məhraban əhəli olan ölkədir. İndiyə kimi üç kitabım çapdan çıxıb. Tanzaniyaya qayıdandan sonra Azərbaycan haqqında kitab yazmağı düşünürəm", - deyir C.B.Maqesa fikirlərinə yekun vurub.

Biz bu il "Yaşıl dünya naminə həmrəylik illi" çağırışı ilə yola çıxırdıq. Bəli, adından göründüyü kimi, "yaşıl ölkə" deyil, "yaşıl dünya" naminə... Məhz COP29-da da əsas hədəfimiz iqlim dəyişmələri və onun təsirlərinə qarşı həmrəy olmaq idi. Ekoloji problemlərin sərhəd tanımazlığı, bəzən bizim üçün lokal görünən, əslində isə ölkələr gərəklər global miqyasda biləcəklər məsələlərin həllinə yalnız birlik olaraq nail ola bilərdik. İl boyu dünya pəncərəsinə açaraq hər kəsə "yaşıl niyyət"lə səsləndik. Səsimizə okeanın ta o biri tayından da səs verən oldu...

Bakı öz missiyasını uğurla tamamladı...

İqlim fəalları inkişaf etmiş ölkələri maliyyə vədinə əməl etməyə çağırıblar

Əvvəli 1-ci sah.

AZƏRTAC xəbər verir ki, aksiya iştirakçıları inkişaf etmiş ölkələri iqlim maliyyəsi vədinə əməl etməyə çağıraraq şüarlar səsləndiriblər. Onlar Qorb ölkələrini COP29 danışıqlarının məhsuldar bitməsi üçün aktivlik nümayiş etdirməkdə ittiham ediblər.

Qeyd edək ki, noyabrın 11-dən bəri COP29 məkanında hər gün aksiya keçirilir. Etirazçıların fikirlərini ifadə etmələri üçün bütün şərait yaradılıb.

COP29 məkanında daha bir aksiya keçirilib

Əvvəli 1-ci sah.

AZƏRTAC xəbər verir ki, aksiya iştirakçıları "İqlim maliyyəsi üçün ödə!", "Ya ödə, ya sus!", "Qlobal şimal, ödə!", "Trilyonlarla ödə, milyardlarla yox!" kimi pankart açıb, şüarlar, bəyanatlar səsləndiriblər.

Qeyd edək ki, noyabrın 11-dən bəri COP29 məkanında hər gün müxtəlif mövzularda aksiyalar keçirilib. Etirazçıların fikirlərini səbəst ifadə etmələri üçün COP29 məkanında bütün şərait yaradılıb.

COP29
Baku
Azerbaijan

COP29 koloriti

Məktublار: problemlər, rəylər, təkliflər...

● ŞƏHİDLƏR ÖLMÜR

İgidliyi ilə seçilən Vətən oğlu

44 gün davam edən və Zəfərlə başa çatan Vətən müharibəsində igidliyi və cəsarəti ilə seçilən qəhrəmanlarımızdan biri də şəhid Ülfət Babazadədir.

Ülfət Qabil oğlu Babazadə 2000-ci il fevralın 8-də Lənkəranın Daştatük kəndində anadan olub. Orta məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin sıralarında müddətli həqiqi hərbi xidmətə başlayıb. Sonra Cəlilabaddakı hərbi hissədə Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin sırasında xidmət edib. 2020-ci il sentyabrın 27-də torpaqlarımızı azad etmək uğrunda Vətən müharibəsi başlayanda cəbhəyə yollanıb. Kəlbəcər, Cəbrayıl, Füzuli və Şuşanın işğaldan azad olunmasında fəal iştirak edib. Müharibədə odun-alovun içindən zəfərlə çıxan Ülfət Vətən müharibəsinin başa çatmasına cəmi 6 saat qalmış Şuşa şəhərinin yaxınlığında qəhrəmancasına şəhidlik zirvəsinə yüksəlib.

Ülfət Babazadə ölümündən sonra "Azərbaycan Bayrağı" ordeni, "Vətən uğrunda", "Cəsur döyüşçü", "Füzulinin azad olunmasına görə", "Cəbrayılın azad olunmasına görə", "Zəngilanın azad olunmasına görə", "Qubadının azad olunmasına görə" və "Şuşanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub. Şəhidin xatirəsi Lənkəran rayonunda, doğulub boya-başa çatdığı Daştatük kəndində əziz tutulur. Onun adının əbədiləşdirilməsi üçün kəndin mərkəzində xatirə parkı, abidə kompleksi və bulaq inşa edilib.

Ağaddin BABAYEV,
Lənkəran rayonu

● RAZILIQ

"Şəhid övladımın xatirəsi həmişə əziz tutulur"

2020-ci ilin 27 sentyabr tarixi Azərbaycan xalqının yaddaşına bizi böyük Qələbəyə, şanlı Zəfərə aparan yolun başlanğıc tarixi kimi yazıldı. Qarabağ adlı haqq savaşımıza məhz o gün başladıq.

44 gün davam edən savaşda Azərbaycan Ordusu Silahlı Qüvvələrinin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Qələbə qazandı. 30 ilə yaxın işğal altında qalan torpaqlarımız müzəffər ordumuzun, əsgər və zabitlərimizin şücaəti, qəhrəmanlığı sayəsində azad edildi. 8 Noyabr yaddaşlara Zəfər Günü kimi yazıldı.

Bu müqəddəs yolda zabit və əsgərlərimizin bir qismi şəhid, bir qismi qazi oldu. Vətən müharibəsində qanı ilə tarix yazaraq 25 yaşında şəhidlik zirvəsinə ucalan oğullardan biri də mənim övladım, tibb xidməti leytenantı Adil Əfəndiyev oldu. Oğlum döyüş meydanında göstərdiyi igidliyə görə Ali Baş Komandanın sərəncamları ilə 3-cü dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni, "Vətən uğrunda", "Şuşanın azad olunmasına görə", "Füzulinin azad olunmasına görə", "Xocavəndin azad olunmasına görə", "Hərbi xidmətlərə görə" medalları ilə təltif edildi.

Övladımın şəhidliyindən 4 il keçsə də, onun xatirəsi daim əziz tutulur. Keçirilən bütün tədbirlərdə oğlumun da adı böyük hörmətlə çəkilir, onun göstərdiyi qəhrəmanlıqlar təkrar-təkrar yad edilir. Bu dəfə də Zəfər Günü münasibətilə keçirilən tədbirlər

də oğlumun haqqında yüksək fikirlər səsləndirildi.

Adil Əfəndiyev 2012-ci ildə Qazax şəhər Mehdi Hüseyn adına humanitar və təbiət fənləri üzrə məktəb-liseyi bitirmiş, elə həmin il Azərbaycan Tibb Universitetinə daxil olmuşdur. 2018-ci ildə universitetin Hərbi tibb fakültəsinin "Hərbi həkim işi" ixtisasını bitirən A.Əfəndiyev təyinatlı Naxçıvan Muxtar Respublikasının Culfa rayonunda həkim kimi hərbi xidmətə başlamışdır. "N" sayılı hərbi hissənin qərargah və təchizat bölüyünün tibb məntəqəsinin rəisi olmuşdur. Vətən müharibəsinin ilk günlərindən cəbhəyə yollanan tibb xidməti leytenantı Adil Əfəndiyev oktyabrın 10-da Füzuli-Cəbrayıl-Xocavənd rayonları istiqamətində gedən döyüşlərdə şəhidliyə qovuşmuşdur.

Qəhrəman şəhidin adını əbədiləşdirmək üçün Qazax Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının qarşısında bulaq-abidə kompleksi inşa olunmuş, yaşadığı evin önündə bəreyfəli vurulmuşdur.

Qədir ƏFƏNDİYEV,
şəhid atası

Ərazinin qorunmasının təmin edilməsi üçün yerli icra orqanına müraciət ünvanlanmışdır

"Azərbaycan" qəzetinin 7 sentyabr 2024-cü il tarixli sayında dərc edilmiş "Tarixi mədəniyyət abidələrimizi göz bəbəyimiz kimi qorumağımız" sərəlvhəli yazıda Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu Ləhiş bağlar massivində yerləşən 4483 nömrəli bağ sahəsinin cənub-qərbində, 35-ci dalanın sonunda yerləşən tarixi qəbirlər, qədim yaşayış yeri və kurqanların dağıdılması barədə redaksiyamızın müraciətinə aidiyyəti üzrə Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpa üzrə Dövlət Xidmətinə baxılmışdır.

Sözgedən əraziyə baxış keçirilmiş, qəbir daşlarından təxminən 40-50 metr kənarda yerləşən və 1,3 metr dərinlikdə 6 kvadratmetrik sahənin qazıldığı müəyyən edilmişdir. Ərazinin qorunmasının təmin edilməsi üçün Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyətinə müraciət ünvanlanmışdır.

Qeyd edək ki, sözgedən ərazi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2 avqust 2001-ci il tarixli 132 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş dövlət tərkibində mühafizə edilən daşınmaz tarix-mədəniyyət abidələrinin siyahısında yer almamışdır. Eyni zamanda həmin siyahıya daxil edilməsi üçün ərazidə yerləşən tarixi, arxeoloji əhəmiyyət kəsb edən obyektlər qeydə alınmış və qanunvericiliyin tələblərinə uyğun müvafiq tədbirlər görülməkdədir.

Səbinə HACİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi yanında
Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpa üzrə
Dövlət Xidmətinin rəisi

Problem həll olunmuşdur

"Azərbaycan" qəzetinin 12.10.2024-cü il tarixli sayında dərc edilmiş "Zibil konteynerləri vaxtında boşaldılmır" sərəlvhəli oxucu məktubunda qaldırılmış problemin həlli istiqamətində tədbir görülməsi barədə Yasamal Rayon İcra Hakimiyyətinə ünvanladığımız 14.10.2024-cü il tarixli məktuba baxılmışdır.

Bildiririk ki, qaldırılan məsələ ilə bağlı Yasamal Rayon Mənzil-Kommunal Təsərrüfatı Birliyinin ərazi üzrə 19 saylı mənzil-kommunal istismar sahəsinin əməkdaşları tərəfindən Yeni Yasamal yaşayış massivində Əsəd Əhmədov küçəsinə baxış keçirilmişdir. Baxış zamanı ərazinin "Akkord" Etalon MTK yaşayış kompleksinə aid olmasına baxmayaraq, Yasamal rayon MKTB-nin işçiləri tərəfindən mətəmədi olaraq yığıldığı və məişət tullantılarının təmizlik idarəsinin texnikası vasitəsilə daşındığı məlum olmuşdur.

Ünvanın nəzarətdə saxlanması ərazi üzrə 19 saylı mənzil-kommunal istismar sahəsinə tapşırılmışdır.

Hüseyn ƏFƏNDİYEV,
Yasamal Rayon İcra Hakimiyyəti
başçısının birinci müavini

"Su təminatında olan çətinliklər aradan qaldırılmışdır"

Sizin 3 oktyabr 2024-cü il tarixli məktub ilə Regional Su Meliorasiya Xidmətinə ünvanladığımız Ucar rayonu Yuxarı Şilyan kənd sakini Yemilxan Əhmədovun torpaq sahəsinin suvarma suyu ilə təminatında yaranmış çətinliklərin aradan qaldırılmasına kömək göstərilməsi barədə müraciətinizi Regional Su Meliorasiya Xidmətinin mütəxəssisləri tərəfindən rayon icra hakimiyyəti başçısının Yuxarı Şilyan kənd inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəsinin, bələdiyyə sədrinin, əraziyə xidmət edən "Bulud" Sudan İstifadəedənlər Birliyinin sədrinin və müraciət müəllifinin iştirakı ilə yerində araşdırılmışdır.

Məlumat üçün bildiririk ki, Yuxarı Şilyan kəndinin 1200 hektar pay və 135 hektar həyətyanı sahələri, o cümlədən Yemilxan Əhmədovun 1,58 hektar əkin sahəsi Göyçay çayından qidalanan Yuxarı Şilyan suvarma arxı vasitəsilə suvarma suyu ilə təmin olunur.

Cari il iyul ayının sonunda Göyçay çayından keçən sel sularının təsirinə Yuxarı Şilyan suvarma arxının lillənməsi səbəbindən su təminatında müəyyən çətinliklər yaranmışdır. İdarə tərəfindən Yuxarı Şilyan kəndinin arxlarında 22 km lildən təmizlənmə işləri aparılaraq su təminatında olan çətinliklər aradan qaldırılmışdır. Yemilxan Əhmədovun 1,58 hektar yonca sahəsi Yuxarı Şilyan kanalından 3 dəfə suvarma suyu ilə təmin olunmuşdur.

İlham QULİYEV,
Regional Su Meliorasiya Xidmətinin İdarə Heyətinin
sədri vəzifəsinə müvəqqəti icra edən - sədr müavini

Obyekt sahiblərinə xəbərdarlıq edilmişdir

Qəzetinizin Yasamal rayonu N.Nərimanov prospektində səkilərin ətrafında fəaliyyət göstərən avtoyolun nəntəqələrinin fəaliyyəti nəticəsində ətraf ərazilərin çirklənməsi, eləcə də insanların təhlükəsiz gediş-gəlişinə mane olması barədə 26 oktyabr 2024-cü il tarixli sayında dərc edilmiş "Fotofakt"a Yasamal Rayon İcra Hakimiyyətində baxılmışdır.

Əməkdaşlarımız müvafiq qurumların iştirakı ilə ünvanda olaraq aşkar olunmuş nöqsanlara dair akt tərtib etmiş və obyekt sahiblərinə gələcəkdə belə hallara yol verilməməsi barədə ciddi xəbərdarlıq edilmişdir.

Hüseyn ƏFƏNDİYEV,
Yasamal Rayon İcra Hakimiyyəti
başçısının birinci müavini

● Fotoetüd

Azad LAÇINIM!

Foto İlham BABAYEVİNDİR

● OPERATİVLİK

Belə ola həmişə

Sumqayıtda su sarıdan problem yoxdur. Olanda da əlaqədar təşkilatlar tərəfindən operativ aradan qaldırılır. Yayın sonunda iki və üçüncü mikrorayonlarda su xətləri dəyişdirildi və bundan sonra normal təzyiqdə su ilə təchiz edildik.

Qaz xətlərində də problem var idi. Qazpaylayıcı qurğu torpaq üstünə qoyulmuşdu. Yağış yağanda qurğu suyun içində qalırdı. Düzüldü, gəlib onu təmizləyirdilər. Lakin bu hadisə il ərzində dəfələrlə baş verirdi. Son dövrlər qurğunun ətrafından qaz qoxusu da gəlirdi. Həyətin uşaqları isə çox vaxt qaz borularının üstündə oynayırdı.

Qonşularla yığışib əlaqədar təşkilatın rəhbərliyi ilə görüşdük. Bizi dinlədikdən sonra nümayəndələr həyəətə gəldi, əraziyə baxış keçirdi. Elə həmin günün səhəri qurğunun quraşdırılacağı yerə beton töküldü, yeni qazpaylayıcı qurğu onun üzərinə qoyuldu. Məlum oldu ki, paylayıcıya daxil olan borular da dəyişdirilməlidir. Bir neçə gün ərzində onu da etdilər.

Beləcə, problem həll edildi. Sakinlər bu işdə zəhməti keçən hər kəsə minnətdarlığını bildirir.

Elçin NƏSİROV,
Sumqayıt şəhərinin 2-ci mikrorayon sakini

● ABADLIQ

Şəhərimizin küçələri asfaltlaşdırılır

Lənkəran rayonunun sosial-iqtisadi inkişafına dair tədbirlər planına uyğun olaraq, şəhərimizdə təmir ehtiyacı olan küçələrin siyahısı müəyyənləşdirilib və ayrılıqda bütçə çərçivəsində növbəlilik əsasında asfaltlanma işləri aparılır.

İlin sonunadək 11 küçənin asfaltlanması nəzərdə tutulub. Bunlar şəhidlərin adlarını daşıyan Elşad Zeynalı, Orxan Quluzadə, Emil Qurbanov, Həmid Əskorov, Elnur Talıbov, Ehtiram Hüseynov və 20 Yanvar, Tofiq İsmayılov, Vaqif Hüseynov, Mirmustafaxan, Əli Məmmədov küçələridir. Artıq bu istiqamətdə hazırlıq işlərinə başlanılıb və bir neçə küçənin asfaltlanması yekunlaşıb. Əli Məmmədov və Tofiq İsmayılov, dalaş 1 ünvanlarından sonra şəhid Elnur Talıbov küçəsinin asfaltlanması da başa çatdırılıb.

Şəhran ƏLİYEV,
Lənkəran şəhər sakini

● GİLEY

"Pensiyamızı almaq üçün Sumqayıt və ya Xızıya getməli oluruq"

Yaşadığımız Yaşma qəsəbəsi Bakı-Quba yolunun üstündə yerləşir. Əvvəllər cəmi 100 evdən ibarət həmin qəsəbənin ərazisi indi xeyli genişlənilib.

Yaşmada son illər quruculuq və abadlıq işləri də aparılıb. Abad ara yolları, sıra ilə düzülən həyət evləri qəsəbə

bə sakinlərinin səliqə-sahmanından xəbər verir. Onu da qeyd edək ki, Yaşma sakinlərinin çoxu təqaüdüçülərdir. Nəqliyyat sarıdan problemimiz yoxdur. Sumqayıt, Bakı və Şimal bölgəsi istiqamətinə nəqliyyat yaxşı təşkil edilmişdir. Problemimiz yalnız market və bankomat sarıdır. Ona görə də təqaüdüçülər pensiyalarını almaq üçün Sumqayıt və ya Xızıya getməli olurlar. Əlaqədar qurumlardan xahiş edirik ki, Yaşma camaatının bu problemini həll etsinlər.

Ramilə SEYİDƏHMƏDOVA,
Vaqif KƏRİMOV,
Anar FƏRƏLİYEV,
Yaşma qəsəbəsinin sakinləri

● ŞİKAYƏT

"Payız-qış aylarında yolsuzluq üzündən kəndimizə gedib-gəlmək olmur"

Kəndlərimiz yaşlılıqlar içində bəzəklə gəlini xatırladı. Bizim tərəfə təşrif buyuran qonaq qarşılaşdığı mənzərələri yaddaşına hopdurub xatirəyə çevirir, bu yerlərə təkrar-təkrar gəlməyə qərar verir.

Təbii ki, yol problemi həll olunsaydı. Ötən il rayon mərkəzindən beş kəndi birləşdirən yol təmir edildi. 30 kilometrlik yol asfaltlandı, işıq dirəkləri dəyişdirildi. 30-40 il idi ki, həmin yol yarasız vəziyyətdə idi.

Kəndlərin çoxu bu yolun üstündə yerləşir. Amma bizim Gültəpə kəndi yoldan bir neçə kilometr aralı, bir qədər yüksəklikdədir. Təmir gəndə bizə bildirdilər ki, kəndimizin içindən keçən yol da normal hala gətiriləcək. Lakin bu, söz olaraq qaldı. İsti havalarda yenə kəndə gedib-gəlmək olur. Amma yağışlı və qarlı günlərdə bu tərəfə gəlmək mümkün deyil. Ona görə də payız və qış aylarında rayon mərkəzi ilə əlaqə kəsilir. Bu da əhəliyin çətin vəziyyətə salır.

Hörmətli redaksiya, xahiş edirik bizim səsimizi yuxarı orqanlara çatdırasınız ki, gəlib bir tədbir görsünlər.

Nuru QARAYEV,
Quba rayonunun Gültəpə kənd sakini

PAŞA Sığorta "Şanslı və Sığortalı" lotereyasını elan edir!

STİMULLAŞDIRICI LOTEREYANIN ŞƏRTLƏRİ

1. Ümumi müddəalar

1.1. "Şanslı və Sığortalı" tirajlı stimullaşdırıcı lotereyanın şərtləri (bundan sonra "Şərtlər" adlandırılacaq) "Lotereyalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu və Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin Kollegiyasının 05.12.2022-ci il tarixli 21 nömrəli qərarı ilə təsdiqlənmiş "Stimullaşdırıcı Lotereyanın təşkili və keçirilməsi Qaydası"na əsasən hazırlanmışdır.

1.2. Şərtlər "Şanslı və Sığortalı" tirajlı stimullaşdırıcı lotereyanın (bundan sonra "lotereya" adlandırılacaq) təşkili və keçirilməsi ilə bağlı məlumatları əks etdirən rəsmi sənəddir.

1.3. Şərtlərdə istifadə olunan əsas anlayışlar "Lotereyalar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda və "Stimullaşdırıcı Lotereyanın təşkili və keçirilməsi Qaydası"nda nəzərdə tutulmuş mənada başa düşülür və təbiiq edilir.

2. Lotereyanın təşkili və keçirilməsi qaydaları

2.1. Lotereya təşkilatçısı hüquqi ünvanı Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Lev Tolstoy küçəsi, 170, VÖEN:1400837161 olan və Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının 12 oktyabr 2016-cı il tarixli 476 nömrəli lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərən "PAŞA Sığorta" Açıq Səhmdar Cəmiyyətidir (bundan sonra "Sığortacı" və ya "Təşkilatçı" adlandırılacaq).

Əlaqələndirici şəxs: Təşkilatçının əməkdaşı olan Brilyant Quliyeva.

Telefon: daxili nömrə : +994(12)505-12-22; mobil telefon nömrəsi: +994(10)253-83-74

2.2. Lotereya Sığortanın daşınmaz əmlak, avtomobil və sağlamlıq sığortası məhsullarının fiziki şəxslərə münasibətdə dövrüyyəsinin artırılması məqsədilə keçirilir.

2.3. Lotereyanın başlama tarixi: 24.11.2024-cü il.

2.4. Lotereyanın son tarixi: 24.01.2025-ci il.

2.5. Uduş fondu 30.01.2025-ci il tarixdə 1 tirajla oynanacaq.

2.6. Lotereya Azərbaycan Respublikasının ərazisində keçiriləcək.

2.7. Lotereyada Sığortacı ilə daşınmaz əmlakın köntüllü sığortası, avtomobillərin köntüllü sığortası və köntüllü tibbi sığorta müqavilələri bağlayan və bu Şərtlərlə müəyyən edilmiş möbləğdə sığorta haqqı ödəyən müştərilər (2.8-ci bənddə nəzərdə tutulan şəxslər istisna olmaqla) iştirak edəceklər.

2.8. Sığortanın əməkdaşları, Sığortacıya aidiyyəti olan şəxslər, qeyri-rezidentlər, hüquqi şəxslər və hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər (fərdi sahibkarlar) lotereyada iştirak etmir.

2.9. Müştərilər lotereyada iştirak şansını qazandıran sığorta müqavilələrinin bağlanması üçün aşağıdakı satış kanallarından istifadə edə bilərlər:

2.9.1. onlayn satış kanalları - "PAŞA Sığorta" ASC-nin rəsmi internet sahifəsi, onlayn satış portalı və mobil tətbiqetməsi;

2.9.2. tele satış kanalları - *7000 qaynat xətti;

2.9.3. sığorta vasitəçiləri (sığorta agentləri);

2.9.4. fiziki olaraq - "PAŞA Sığorta" ASC-nin baş ofisinə, satış ofisinə və ərazilər üzrə nümayəndəliklərinə yaxınlaşmaqla;

2.9.5. hibrid satış kanalları vasitəsilə (2.9.1-2.9.4-cü bəndlərdə nəzərdə tutulan satış kanallarının bir neçəsindən eyni zamanda istifadə etməklə).

2.10. Lotereya müddəti ərzində Şərtlərin 2.7-ci bəndində nəzərdə tutulan sığorta müqavilələri üzrə ödənilən hər 99 AZN müştərilərə lotereyada 1 iştirak şansını qazandıracaq.

Misal 1. Müştəri 751 AZN sığorta haqqı ödəyərsə, 7 şans qazanacaq.

Misal 2. Müştəri lotereya dövründə müxtəlif müqavilələr üzrə ayrılıqda 70 AZN və 60 AZN dəyərində sığorta haqqı ödəyərsə, ümumilikdə 99 AZN-dən çox sığorta haqqı ödənişi etməmiş olsa da, lotereyada iştirak şansını qazanmışdır.

2.11. Şəxs qazandırmayan ödənişli sığortadakılardır:

2.11.1. Sığorta haqqı möbləği 99 AZN-dən az olan sığorta müqaviləsi üzrə ödənişlər;

2.11.2. Şərtlərin 2.7-ci bəndində nəzərdə tutulan sığorta müqavilələri istisna olmaqla digər müqavilələr üzrə istənilən həcmə ödənişlər;

2.11.3. Sığortalının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verilən sığorta müqavilələri üzrə həyata keçirilmiş sığorta haqqı ödənişləri.

2.12. Uduş fondunun oynanılması 1 tirajda həyata keçiriləcək. Tirajda aşağıda göstərilən qayda üzrə qalib elan ediləcək:

5 (beş) nəfər "Music Gallery" mağazasından 500 AZN (beş yüz manat) dəyərində hədiyyə kuponu, 3 (üç) nəfər "PASHA Travel" turizm şirkətindən 1000 AZN (min manat) dəyərində şirkətin təqdim etdiyi istənilən xidməti əldə etmək üçün vauçer, 3 (üç) nəfər smart saat (Apple Watch Series 9 GPS, 41mm), 3 (üç) nəfər Apple iPhone 15 Pro Max (yaddaş - 256 GB), 2 (iki) nəfər MacBook Air 13.6" Apple M2 və 1 (bir) nəfər Toyota CH-R avtomobili (istehsal ili 2024, rəngi gümüşü-metal, yürüyüş 0 km, Hibrid) qazanacaq. Ümumi olaraq tirajda 17 nəfər qalib elan ediləcək.

2.13. Bir müştəri tirajda yalnız bir dəfə qalib ola bilər.

2.14. Müştərilər Təşkilatçının rəsmi internet saytına (www.pasha-insurance.az) keçid edərək lotereyanın şərtləri ilə tanış ola bilərlər.

2.15. Şanslar "PAŞA Sığorta" ASC-nin müştərilər üzrə məlumat bazasında (Fərdi məlumatların informasiya sistemlərinin dövlət reyestrində 15.03.2013-cü il tarixdə İS400405001 reyestr nömrəsi ilə qeydiyyatda alınmışdır) hesablanacaq və elektron bilət formalaşdırılacaq. Bilet sahibi əldə etdiyi biletlərlə özünün müştəri kabinetində tanış ola bilər.

2.16. Lotereyanın son tarixdə (24.01.2025-ci il) uduş fondunun oynanılacağı tarixədək (30.01.2025-ci il) məlumat bazasında formalaşmış biletlərin bu Şərtlərin 2.8-ci bəndinə uyğunluğu Təşkilatçı tərəfindən yoxlanılacaq. Sığortanın əməkdaşlarının, Sığortacıya aidiyyəti olan şəxslərin, qeyri-rezidentlərin, hüquqi şəxslərin və ya hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə

məşğul olan şəxslərin (fərdi sahibkarlar) bilet əldə etdiyi müəyyən olunarsa, həmin biletlər uduş fondunun oynanması üçün elektron püşkatma həyata keçirən xüsusi kompüter programına (https://www.app-sorteos.com veb saytı) daxil ediləcəkdir.

2.17. İştirak şansını qazanan müştərilərə dair aşağıdakı məlumatlar proqramda hazırlanmış xüsusi siyahıya daxil ediləcəkdir:

● Elektron biletin nömrəsi (iki hərf və altı rəqəm kombinasiyasından ibarət olmaqla)

● Lotereya iştirakçısının adı, soyadı, atasının adı, doğum tarixi;

● Lotereya iştirakçısının şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin FİN kodu;

● Lotereya iştirakçısının mobil nömrəsi;

● Lotereya iştirakçısının iştirak şansını qazandıran sığorta ödənişinin aid olduğu sığorta müqaviləsinin nömrəsi.

2.18. Qalib tərəfindən uduşun alınması hüququnun üçüncü şəxslərə güzəşt edilməsinə yol verilmir.

2.19. Əldə edilən qeyri-pul uduşlarının pul ekvivalentinin ödənilməsinə yol verilmir.

2.20. Sığortacı tərəfindən uduş fonduna əlavə vəsaitin qoyulması və həmin vəsaitin udulmamış hissəsinin geri götürülməsi nəzərdə tutulmamışdır.

2.21. Tiraj Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Mikayıl Useynov prospekti, 61 ünvanında keçiriləcəkdir.

2.22. Uduş fondunun oynanması <https://www.app-sorteos.com> veb saytı vasitəsilə elektron püşkatma qaydasında həyata keçiriləcək. Lotereyanın uduş fondunun oynanılması "YouTube" platformasında "PASHA Insurance" kanalında (@pashain-surance4129) birbaşa olaraq yayımlanır.

2.23. Lotereyanın uduş fondunun təyin edilmiş qaydalar əsasında oynanmasına nəzarət məqsədilə tiraj komissiyası və komissiya sədri təyin ediləcəkdir. Təşkilatçı uduş fondunun oynanılmasına azı 1 (bir) iş günü qalmış tiraj komissiyasının üzvləri haqqında məlumat Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinə təqdim edir. Tiraj komissiyasının sədri müəyyən edilmiş tarixdə, vaxtda və yerdə toplaşaraq uduş fondunun oynanılmağa başladığını elan edir. Eyni məqsədlə Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin lotereyaların keçirilməsinə nəzarəti həyata keçirən müvafiq strukturunun əməkdaşları üçün lotereyanın keçirilməsində istifadə olunan xüsusi proqram təminatına giriş imkanı (istifadəçi adı və şifrə) Sığortacı tərəfindən təqdim edilir.

2.24. Tirajda seçimi başlanılarkən hər dəfə oynanılan hədiyyənin adı elan olunur. Növbəti mərhələdə lotereya üzrə aparıcı, tiraj komissiyasının sədri və ya üzvlərindən bir müvafiq düyməni basmaqla proqramı işə salır. İşə salınmış proqram 10 saniyə ərzində yüksək sürətlə qaydasız şəkildə cədvəldə olan bilet nömrələrini bir-bir seçir. Proqram seçimi dayandırıldıqda kompüterin monitorunda proqramın seçdiyi sonuncu bilet nömrəsi göstərilir. Bu şərtlərin 2.24.1-ci bəndində göstərilən hallar istisna olmaqla həmin bilet uduşlu sayılır. Uduşlu biletin nömrəsi kompüterin monitorunda göstərilir və tiraj komissiyası tərəfindən bu barədə müvafiq qeydiyyat aparılır.

2.24.1. Proqram seçimi tamamlandıqdan sonra kompüterin monitorunda proqramın seçdiyi sonuncu biletin bu Şərtlərin 2.13-cü bəndinin tələblərini uyğunluğu tiraj komissiyası tərəfindən yoxlanılır. Proqramın seçdiyi sonuncu bilet tirajda daha öncə qalib olmuş iştirakçıya məxsus olduqda tiraj komissiyası biletin uduşlu olmadığını elan edir və həmin hədiyyə yenidən oynanılır.

2.24.2. Proqramın seçdiyi sonuncu bilet tirajda daha öncə qalib olmuş iştirakçıya məxsus olduqda tiraj komissiyası biletin uduşlu olmadığını elan edir və həmin hədiyyə yenidən oynanılır.

2.25. Təşkilatçı uduş fondunun oynanıldığı tarixdən 5 (beş) iş günündən gec olmayaraq uduş fondu və uduşa düşmüş lotereya biletlərinin nömrələri və (və ya) seriyaları barədə məlumat mediada elan və 7 (yeddi) iş günündən gec olmayaraq uduşların verilməsi (ödənilməsi) üçün uduşlu lotereya biletlərinin qəbul müddəti və uduşların verilməsi (ödənilməsi) qaydaları haqqında məlumatı özünün internet sahifəsində yerləşdirir.

2.26. Lotereya iştirakçısı 18 yaşına çatmış fiziki şəxslər (2.8-ci bənddə nəzərdə tutulan şəxslər istisna olmaqla) ola bilər.

2.27. Sığortacı lotereyanın şərtlərinə edilmiş əlavələr və (və ya) dəyişikliklər haqqında məlumatı uduş fondunun oynanılması tarixinə azı 7 (yeddi) iş günü qalmış mediada elan ediləcəkdir.

2.28. Qalib olan müştərilər uduş fondunun oynanıldığı tarixdən 7 (yeddi) iş günü sonra və 90 (doxsan) iş günü ərzində şəxsiyyəti təsdiq edən sənədi təqdim edərək Sığortacının baş ofisinə (Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Mikayıl Useynov prospekti 61) müraciət edə bilərlər. Uduş, qalib olan müştərinin tələbi irəli sürüldüyü tarixdən etibarən müştərinin 30 (otuz) iş günündən gec olmayaraq ona verilir. Uduş qalibi olan müştəri uduşun ona təqdim edilməsi üçün şəxsiyyəti təsdiq edən sənədi təqdim etməlidir.

2.29. Uduş fondunun oynanıldığı tarixdən 7 (yeddi) iş günü sonra və 90 (doxsan) iş günü ərzində qalib olan müştəri uduşu əldə etməklə uduş müraciət etmədiyi təqdirdə uduş Təşkilatçının sərəncamında qalır.

2.30. Təşkilatçı lotereyanın şərtlərinə edilmiş əlavələr və (və ya) dəyişikliklər haqqında uduş fondunun oynanılması tarixinə azı 3 (üç) iş günü qalmış media vasitəsilə elan ediləcəkdir.

3. Yekun müddəalar

3.1. Lotereyanın təşkili və keçirilməsi ilə əlaqədar digər məsələlər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə tənzimlənir.

3.2. Bu şərtlər lotereya iştirakçılarının tanış ola bilməsi üçün "Azərbaycan" qəzetində, Təşkilatçının rəsmi saytı (www.pasha-insurance.az) açıqlanır və lotereyanın təşkilatçısı və iştirakçıları üçün məcburi qüvvəyə malikdir.

3.3. Qaliblərin siyahısı və onlar haqqında məlumat www.pasha-insurance.az saytı və "Azərbaycan" qəzetində yerləşdiriləcəkdir.

"Azərenerji": COP29 vaxtı enerji təminatı qüsursuz həyata keçirilib

11-22 noyabr tarixlərdə keçirilən COP29 tədbirinin və ümumilikdə Bakı şəhəri başda olmaqla ölkənin fasiləsiz və dayanıqlı elektrik təchizatının təmin edilməsi üçün "Azərenerji" ASC üzərinə düşən bütün öhdəlikləri yerinə yetirib.

Bələ ki, müvafiq dövlət qurumları ilə birgə 24 saat fasiləsiz olaraq strateji əhəmiyyətli yüksək gərginlikli ötürmə xətləri, qovşaq yarımstansiyaları, o cümlədən istehsal mənbəyi olan elektrik stansiyalarının fiziki təhlükəsizliyi tam təmin edilib və texniki personal, xüsusi təyinatlı briqada və sayyar diaqnostika avadanlıqları gecə-gündüz iş başında olub. Eyni zamanda paytaxt və ətraf ərazilərdə yerləşən 37 qovşaq yarımstansiyası, 129 ötürmə xətti və 6 elektrik stansiyası daim təfəş olunub. SCADA sistemi başda olmaqla bütün enerjisi sistem proqram təminatı və rəqəmsal idarəetmə üçün kiber təhlükəsizlik tədbirləri ən yüksək səviyyədə həyata keçirilib. Nəticədə, tədbir müddətində baş verə biləcək təhlükələr anında aradan qaldırılıb və heç bir qəza açılması yaşanmayıb.

Paralel olaraq "Azərenerji" COP29 tədbirində yaxından təmsil olunub. Bələ ki, "mavi

zona"da "Azərenerji" rəhbərliyi müxtəlif tədbirlərdə iştirak edib. "Yaşıl zona"da isə "Azərenerji" tərəfindən gələcəyin enerjisi - temi, karbon sertifikatı, "yaşıl enerji" zonası, dekarbonizasiya, elektroenergetikanın modernizasiyası, data analitika, "yaşıl enerji" xabı və başqa mövzularda dünyanın aparıcı enerji şirkətlərinin iştirakıyla ümumilikdə 18

tədbir, memorandum imzalanması, təqdimat və görüşlər keçirilib.

COP29 tədbiri müddətində "Azərenerji" ilə "Azərişiq" ASC-lərin "yaşıl zona"da yerləşən pavilyonunu 10 minədən çox ziyarət edib ki, onların arasında nüfuzlu şəxslər, xarici qonaqlar üstünlük təşkil edib.

Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyi "Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan ailələrin uşaqları (18 yaşınadək əlilliyi müəyyən edilmiş) üçün Yeni il şənliyinin təşkili" (Bakı, Abşeron və Sumqayıt üzrə) adlı müsabiqə keçirir

Müsabiqədə qeyri-hökumət təşkilatları, hüquqi və fiziki şəxslər iştirak edə bilərlər. İştirak haqqı yoxdur. Maraqlanan təşkilatlar müsabiqənin Əsas şərtlər toplusunu və texniki tapşırığını əldə etmək üçün nazirliyin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyinə (Ünvan: Nərimanov rayonu, Ziya Bünyadov prospekti, 1965, "Çinar Park" biznes mərkəzi, bina 1) yazılı müraciət edə bilərlər.

Müsabiqədə iştirak edən təşkilatların təklifləri 6 dekabr 2024-cü il saat 17:00-dan gec olmayaraq agentliyə təqdim edilməlidir. Gecikdirilmiş təkliflər qəbul olunmayacaqdır.

Müsabiqə 9 dekabr 2024-cü il saat 11:00-da agentliyin inzibati binasında keçiriləcəkdir.

Əlaqə telefonu: (012) 525-41-30 (daxili-5036)

Müsabiqə komissiyası

"The New York Times" Naftalan nefti ilə bağlı məqalə dərc edib

Məqalədə deyilir ki, Azərbaycan dünya miqyasında təkə zəngin enerji ehtiyatları ilə deyil, həm də unikal sağlamlıq turizmi ilə tanınır.

Bu il BMT-nin iqlim sammitinin keçirildiyi ölkə olan Azərbaycan öz neftinin yalnız iqtisadi deyil, həm də sağlamlıq üçün faydalı olduğunu nümayiş etdirir.

Müəllif yazır ki, əsrlərdir Azərbaycanada Naftalan nefti xüsusi müalicəvi xüsusiyyətləri ilə tanınır. Yerli sakinlər və dünyanın dörd bir yanından gələn turistlər bu neftin dərman kimi təsirini

don yararlanmaq üçün xüsusi sanatoriyalara üz tuturlar: "Naftalan nefti dəri xəstəliklərindən revmatizmə qədər müxtəlif problemlərin müalicəsində istifadə edilir. Məşhur Naftalan sanatori-

yaları, müalicə vannaları ilə tanınaraq sağlamlıq turizmi sahəsində Azərbaycanı beynəlxalq arenada fərqləndirir".

Bildirilir ki, Azərbaycan nefti yalnız enerji ehtiyatı kimi deyil,

həm də xalqın sağlamlıq irsinin bir hissəsi kimi önəm daşıyır: "Naftalan bölgəsi bu unikal neftin müalicəvi xüsusiyyətləri ilə məşhurlaşaraq turizmi inkişaf etdirən əsas mərkəzlərdən biridir".

Məqalədə deyilir ki, BMT-nin iqlim sammitinin Azərbaycanda keçirilməsi ölkənin həm enerji, həm də sağlamlıq sahəsində neftin fərqli istifadələrinə dair dünya ilə paylaşılacaq çox şey olduğunu göstərir: "Azərbaycan bu sahədəki tarixi irsi və təcrübəsi ilə yeni nəsilə nümunə olmağa hazırdır".

Sabir ƏLİYEV, "Azərbaycan"

BƏƏ-dən olan şagirdlər Azərbaycanda keçirilən müsabiqənin qalibi olublar

Əbu-Dabibdən olan 12-ci sinif şagirdləri öz innovativ təkrar emal həlli ilə Azərbaycan paytaxtında keçirilən COP29-da mətbəx ekoloji müsabiqənin qalibi olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, mükafata layiq görülməklə yanaşı, üçlük Oksford Universitetində "Future Climate Innovators 2025" yay məktəbinə qoşulacaq və burada global ekspertlərə əməkdaşlıq edəceklər.

Məktəbli qızlar bildiriblər: "COP29-da çıxış etmək imkanı, xüsusən də tolerantlıq və birliyi təmsil edən BƏƏ-də birgə işləyən müxtəlif ölkələrdən olan fərqli mənşəyli gənc qızlar üçün bir imtiyazdır".

Komandanın innovativ yanaşması lildən ammonyak və metallar çıxarmaq üçün innovativ texnologiyalardan istifadə edərək onun sızulmasını nəzərdə tutur. Bu innovativ həll, həmçinin əlavə kimyəvi maddələr əldə etməklə karbon emissiyalarını azaldır, təkrar emal və ətraf mühitin mühafizəsi üçün ikili fayda təmin edir.

BƏƏ-dən olan komanda müsabiqədə qalib gəlməklə yanaşı, daha geniş perspektivləri hədəfləyir. Bələ ki, qızlar öz həll yollarını Cənubi Asiya ölkələrində, o cümlədən Bangladesh, Sri Lanka, Hindistan və Pakistanda, eləcə də Azərbaycanın özündə tətbiq etməyi planlaşdırırlar.

"Oxford Said Burjeel Holdings Climate Change Challenge" müsabiqəsi iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə fəal iştirak edən gənclərin saylarını vurğulayan 58 ölkədən 1000-dən çox müraciət qəbul edib. BƏƏ komandasının qələbəsi global böhranların həllində innovasiyaların kritik rolunu vurğulayır.

"Burjeel Holdings"ın baş direktoru deyib: "Biz başa düşürük ki, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə həm sağlamlığımızı, həm də planetimizi qorumaq üçün çox vacibdir. Bu, BƏƏ-nin davamlı inkişaf viziyonuna tam uyğundur. Səhiyyə sahəsində lider olaraq, biz bu söylərdə fəal rol oynamaqdan qürur duyuruq".

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Raqif Məmmədli professor Tofiq Hüseynova həyat yoldaşı **ELMİRA XANIMIN** vəfatından kədərliyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman
Baş redaktor müavini	- 538-86-86,	və informasiya şöbəsi - 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	İnformasiya şöbəsi - 538-56-60, 434-55-58
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib müavini	- 539-44-91,	Fototillüstrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühəssisatq - 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə

contact@azerbaijan-news.az
azreklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəxində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj **4219**
Sifariş **2653**

Qiyməti 60 qəpik